

268 Ft,
határon túl: 1 Euro

MAGYAR TEÁTRUM

XIII. évfolyam, 3. szám • 2021. március

A Magyar Teátrumi Társaság havilapja

www.magyarateatrum.hu

Friss hírek a magyarateatrum ONLINE oldalán!

Kiss József

14. oldal

Az emberi varjakról s az igaz szerelemről

Tamási Áron Énekes madara a „székely Kék madár”, a boldogság keresésének meséje, egyedi, szívrávyos csodavilág, a néplélek világa. A történet szerint Gondos Eszter és Gondos Regina vénleányok. Völegényük ugyan van, ám azok gonoszul bánnak velük, így aztán minden sérelmüket testvérükön, a 16 éves, üde szépségű Magdón vezetik le.

Pataki András egyik nagy kedvencét viszi színre a Kecskeméti Nemzetiben

A Jászai Mari-díjas rendező a 2020/2021-es évadban csatlakozott a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színházhoz mint művészeti tanácsadó, és rögtön bemutatkozik

a városban rendezőként is: Gogol klasszikusát, A revizort állítja színpadra. Három kedvenc komédiája van Pataki Andrásnak, ebből az egyik A revizor. Véleménye szerint

Nyikolaj Vasziljevics Gogol ezzel a művel olyan egyetemes értéket, az embert magával ragadó történetet alkotott. (6. oldal)

Abszurd zuhanások

A nő, a vak és a cigány. Agresszív udvarlás. Hordó. Én vagyok az anyád! Rablóátadás. Genderkérdés. Gravitáció. Smürc. Néhány cím azokból a jelenetekből, amelyek alkotják A zuhanás második pillanata álmójátékot, a Soproni Petőfi Színházban. Az abszurd műfajról, humoros, ugyanakkor nagyon mély és elgondolkodtató társadalmi kérdésekről szól a produkció. A próbák gőzerővel zajlanak. A nézőknek kalandos, valóban képte-

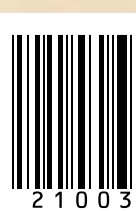
lennek, váratlanak tűnő, meghökkenítő és megmosolyogtató helyzetek sora adhat okot a nevetésre, ugyanakkor arra is, felvillanjon előttük: lehet, hogy ez nem vicc és játék, véresen komoly itt minden? Ilyenek vagyunk, így élünk a hétköznapi kettősségekben, amikor már az elképzelhetetlen elképzelhető egy új dimenzióban? Izgalmas előadás készül remek szellemi, intellektuális utazást hordozó csattanókkal. (8. oldal)

A közönséget felváltotta a fogyasztó

„Nyár elején belefutottam egy YouTube csatornába. Elkezdtém nézni a videóit, mert volt valami mélyen nyugtalanító az egészben, meg akartam érteni.” Az Imágó után ismét a Csokonai Színházban rendez

Pass Andrea. A drámaíró új darabja, a Finálé iskolában megtörtént, ugyanakkor minden zárt közösséget érint(hető) problémát feszeget. A darab szűk körű munkabemutatója után beszélgettünk a rendezővel.

Sajtóközlemény

A Magyar Teátrumi Társaság (MTT) számára fontos, hogy évente legyen egy, a legkiválóbb magyar színházi előadásokat bemutató, versenyztető, díjazó országos színházi fesztivál. Az elmúlt évek során az MTT nagy energiát és figyelmet fordított arra, sokat dolgozott azért, hogy a Pécsi Országos Színházi Találkozó (POSZT) sikeresen, hatékonyan és gazdaságosan működjön. A POSZT sikerét és hasznát nem is vonja kétségbe senki.

Az elmúlt esztendőben az volt a meglátásunk, hogy Pécs városa nem "befelé", hanem "kifelé" ment a POSZT-ból. Az MTT-nek kisebbségi, egyhatodos majd később egyharmados tulajdonrésze volt és van a Fesztivált működtető cégben. Mégis, úgy éreztük, hogy a Fesztivál nekünk sokkal fontosabb, mint a városnak.

Pécs városának a Fesztiválhoz adott pénzügyi támogatása folyamatosan csökkent, a város a Fesztiválban meglévő többségi tulajdonrészét "leadta" az egyik intézményének, a városi támogatási összegeket "kreatív módon" állította elő (már nem is a város fizetett, hanem városi cégek-

től szereztek meg nagy nehézségek és bizonytalanságok árán, folyamatos határidő csúszásokkal a támogatási pénzt), hogy aztán ezeknek a támogatásoknak a jelentős részét a városi intézmények (Pécsi Nemzeti Színház, Kodály Központ, Zsolnay Negyed) bérleti díjként vissza is szedjék a POSZT-tól.

A POSZT-ot működtető gazdasági társaságban, a POSZF Non-profit Kft-ben Pécs városának (átvételesen, intézményén keresztül) többségi tulajdona van, és ez mindig is így volt. Egy, a fesztiválért valóban küzdő város, a többségi tulajdona birtokában nem a nyilvánosság előtt üzenget, hanem tesz azért, hogy a fesztivált felfuttassa.

A POSZF Kft-ben minden döntést egyhangúan hoztak meg a tulajdonosok, azt is, hogy a céget végelszámolják. Ennek érdekében, közösen, ügyvezetőt is megbíztak Moravetz Levente személyében, aki egyébként a többségi tulajdonos jelöltje volt.

Közös döntés után a nyilvánosság előtt a kisebbségi tulajdonost, azaz az MTT-t rágalmozni és valótlanosságokat állítani még akkor sem

szép dolog, ha megértjük, hogy Pécs város vezetésének összetett politikai problémájával nem könnyű megbirkózni, és hogy ilyen problémáktól terhelten egyesek számszámokat beszélnek.

Az MTT elkötelezett abban, hogy a jövőben is legyen országos színházi fesztivál, miközben örömmel látjuk, támogatjuk és segítjük, hogy a Kárpát-medence bővelkedik a legkülönbözőbb színházi fesztiválokban, nyilván a hamarosan elkövetkező vírusmentes időkben is így lesz. A magyar színházi fesztiváli világ izgalmasan és sokszínűen virágzik.

A színházi szakmában közismert, hogy a POSZT vándorfesztivállá alakítása többször, több formában, a Magyar Színházi Társasággal is egyetértésben korábban is felmerült. Ez nem tenné elképzelhetetlenné, hogy néha ismét Pécs legyen az országos színházi fesztivál helyszíne. Az MTT szerint a vándorfesztivál a helyes forma a jövőben.

Budapest, 2021. március 4.

További információ:
Szabó László titkár
06-30-519-9211

Online ünneplik meg Kolozsvár első kőszínháza megnyitásának 200. évfordulóját

Elsősorban az online térben szervezett eseményekkel ünneplik meg, hogy Kolozsvár első kőszínháza kétszáz évvel ezelőtt, 1821. március 12-én nyitotta meg kapuit a közönség előtt - áll a Kolozsvári Állami Magyar Színház közleményében.

Amint a közlemény felidézi, a kolozsvári Farkas utcában felépített - ma már nem álló - épület a magyar nyelvterület első kőszínháza volt. A színház telkét erdélyi grófok és bárók vásárolták, az épületet önkéntes iparosok építették adományokból. Ebbe az épületbe költözött be az akkor már csaknem három évtizede létező Nemzeti Játsszó Társaság, melynek az épület állandó otthonává vált.

Amint a kolozsvári színház felidézte: a Farkas utcai kőszínházból indult felívelő pályára 1834-ben Katona József Bánk bán című drámája, melynek ősbemutatóját egy évvel korábban Kassán tartották. Itt hangzottak el az első komolyzenei koncertek, és 1899 januárjában itt használt először Janovics Jenő filmjeleneteket színházi előadásban.

A Farkas utcai színház a - jelenleg a Román Nemzeti Színház által használt - Hunyadi téri színház felépítéséig, mintegy 85 éven

át a színház, kultúra és a szellemi élet otthona volt. A pesti mellett ez is Magyarország Nemzeti Színháza volt, melynek alkotói a budapesti színházi élet felvirágzásához is hozzájárultak. Itt kezdte színészi pályafutását Jászai Mari, Paulay Ede és Szacsavay Imre. A budapesti Vígszínház megalapítására felkért Ditrói Mór 1896-ban a kolozsvári társulat nagyobbik részét magával csábítván tett eleget a felkérésnek - idézte fel a közlemény.

Az ünnepi alkalom tiszteletére a Babes-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) Színház és Film Kara, a Bölcsészettudományi Kar, valamint a Református Tanárképző és a Zeneművészeti Kar a színház közös tere - a közös tér színháza címmel ünnepi programsorozatot szervez március 12. és 22. között, mely keretében interaktív egyetemi előadások, workshopok, kerekasztal-beszélgetések, kisfilmek, online színházi és zenei előadások lesznek megtekinthetők, és nemzetközi konferenciát is szerveznek.

A rendezvénysorozat programja a BBTE honlapján, az alábbi címen böngészhető: <https://teatrufilm.ubbcluj.ro/spatiul-comun-al-teatruului-teatru-spatiului-comun/> MTI

Az élő színház mindenkié!

A Vidéki Színházigazgatók Egyesülete új honlappal és közösségi oldallal köszönti a színházszerező közönséget www.videkiszin hazak.hu címen. A vidéki színjátszás mindig is hangsúlyos részét képezte és képezi máig a magyar színház történetnek.

A megyeszékhelyek kőszínházai, a nemzeti és kiemelt teátrumokban számtalan társulat, színművész, alkotóművész, szakember, háttérrel rendelkező közös munkájából csodák születnek, minden évben egy-egy újabb bemutató-sorozat, népszínházi kínálat nagy- és kissebbségi egyaránt. Sok művész és alkotó az egész életét anyaszínházához köti, sokan pedig csak egy-egy előadásra, szerepre, rendezésre, tervezésre szerződnek színházainkhoz.

Életművek, életpályák születnek, hagynak maradandót a szívekben, lelkekben, a nézői emlékezetben. Az országos fesztiváloknak, a fővárosi meghívásoknak köszönhetően pedig újra és újra bebizonyosodik a nagyközönség előtt is, hogy micsoda remek előadások kerülnek színpadra vidéki színházainkban.

Ugyanakkor különösen nagy jelentősége van a megyeszékhelyeken lévő színházak társadalmi szerepvállalásának. Minden helyzetben meg kell találni azt a feladatot, azt a funkciót, amellyel a közönséget a kulturális, szellemi és lelki értékek felmutatásával újra meg újra megszólíthatjuk és gazdagíthatjuk, akár a színház falain kívül is.

A Vidéki Színházigazgatók Egyesülete elsősorban a közönség és az országjáró színházszerező nézők részére hozta létre az új felületet, melynek célja, hogy teljes körűen tájékoztassa az ország közvéleményét a vidéki színházakban folyó szakmai munkáról, az ott élő, alkotó művészeket, szakmákat megszólítsa és bemutassa, nyilvánartsa, megemlékezzen róluk, beszámoljon a bemutatokról, helyet adjon a színházaknak a bemutatkozásra, folyamatos információk közlésére adjon teret, galériát és archívumot működtessen. Nem titkolt szándék továbbá, hogy segítsen a szakmák, a társulatok találkozásában és kapcsolattartásában, erősítse az együttműködést, a koprodukciónak létrejöttét, előadás rekvizitumok, díszletek, jelmezek esetleges cseréjét, a közös alkotást, szakmai és tudományos cikkeket közöljön, és minden hasonló, a vidéki színjátszást népszerűsítő, erősítő tartalmat megjelenítsen.

A honlap működését az EMMI Kultúráért Felelős Államtitkára, Fekete Péter és a Nemzeti Kulturális Alap támogatja. Köszönjük a segítséget!

Kérjük Önöket, hogy keressék fel a most induló és folyamatosan fejlődő oldalunkat: www.videkiszin hazak.hu - AZ ÉLŐ SZÍNHÁZ MINDENKIÉ!

Oberfrank Pál
elnök,

Vidéki Színházigazgatók Egyesülete

A Magyar Teátrumi Társaság vándorfesztivállá alakítaná az országos színházi találkozót

A Magyar Teátrumi Társaság (MTT) elkötelezett abban, hogy továbbra is legyen országos színházi fesztivál, úgy véli azonban, hogy a vándorfesztivál a helyes forma a jövőben - közölte a szervezet az MTI-vel.

A Pécsi Országos Színházi Találkozó (POSZT) jövőjéről megjelent sajtóhírekre reagálva a Magyar Teátrumi Társaság azt írta: számára fontos, hogy évente legyen egy, a legkiválóbb magyar színházi előadásokat bemutató, versenyztető, díjazó országos színházi fesztivál. "Az elmúlt évek során az MTT nagy energiát és figyelmet fordított arra, sokat dolgozott azért, hogy a POSZT sikeresen, hatékonyan és gazdaságosan működjön" - hangsúlyozták, hozzátéve: a POSZT sikerét és hasznát nem is vonja kétségbe senki.

Mint fogalmaztak, az elmúlt esztendőben az volt a meglátásuk, hogy Pécs városa nem "befelé", hanem "kifelé" ment a POSZT-ból. Az MTT-nek kisebbségi, egyhatodos majd később egyharmados tulajdonrésze volt és van a Fesztivált működtető cégben, mégis úgy érezték, hogy a Fesztivál nekik sokkal fontosabb, mint a városnak.

A közleményben kitértek arra, hogy Pécs városának a fesztiválhoz adott pénzügyi támogatása folyamatosan csökkent, "a város a fesztivál-

ban meglévő többségi tulajdonrészét 'leadta' az egyik intézményének, a városi támogatási összegeket 'kreatív módon' állította elő (már nem is a város fizetett, hanem városi cégektől szereztek meg nagy nehézségek és bizonytalanságok árán, folyamatos határidő csúszásokkal a támogatási pénzt), hogy aztán ezeknek a támogatásoknak a jelentős részét a városi intézmények (Pécsi Nemzeti Színház, Kodály Központ, Zsolnay Negyed) bérleti díjként vissza is szedjék a POSZT-tól".

A POSZT-ot működtető gazdasági társaságban, a POSZF Non-profit Kft.-ben Pécs városának (átvételesen, intézményén keresztül) többségi tulajdona van, és ez mindig is így volt - mutattak rá, megjegyezve: "egy, a fesztiválért valóban küzdő város, a többségi tulajdona birtokában nem a nyilvánosság előtt üzenget, hanem tesz azért, hogy a fesztivált felfuttassa".

Hangsúlyozták, hogy a POSZF Kft.-ben minden döntést egyhangúlag hoztak meg a tulajdonosok, azt is, hogy a céget végelszámolják. Ennek érdekében, közösen, ügyvezetőt is megbíztak Moravetz Levente személyében, aki a többségi tulajdonos jelöltje volt.

"Közös döntés után a nyilvánosság előtt a kisebbségi tulajdonost, azaz az MTT-t rágalmozni és valótlanosságokat állítani még akkor sem

szép dolog, ha megértjük, hogy Pécs város vezetésének összetett politikai problémájával nem könnyű megbirkózni" - olvasható a közleményben.

Az MTT elkötelezett abban, hogy a jövőben is legyen országos színházi fesztivál, a szervezet szerint ugyanakkor a vándorfesztivál a helyes forma a jövőben - szövezték le, felidézve, hogy a POSZT vándorfesztivállá alakítása többször, a Magyar Színházi Társasággal is egyetértésben korábban is felmerült. Ez nem tenné elképzelhetetlenné, hogy néha ismét Pécs legyen az országos színházi fesztivál helyszíne - tették hozzá.

A pécsi önkormányzat szerdán adott ki a POSZT jövőjéről szóló közleményt, amely szerint a fesztivált szervező cég legutóbbi taggyűlésén az MTT azt közölte, hogy "a jövőt illetően a gazdasági társaság végelszámolással történő megszüntetéséhez járul csak hozzá, ügyvezetőt sem hajlandó hosszú távra választani, a fesztivál fenntartását és megszervezését nem támogatja, de tulajdonrészét sem adja át a városnak".

Mint írták, a pécsi városvezetés folytatja a színházfesztivál újraélesztését, megszervezését, és továbbra is nyitott szakmai együttműködésre színházszakmai szervezetekkel.

MTI

Szerzőink, munkatársaink:

Tarics Péter

Csicsely Zoltán

Fekete Péter

Kovács Attila

Józsa Mihály

Nyári Attila

Ferencz András

Balogh Tibor

Artistaképző intézet lesz a mozdonyhangárból

Egy romos épületet, egy hajdani mozdonyhangárt alakítanak át artistaképző iskolává a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ projektjének első lépéseként. Erről Fekete Péter kultúráért felelős államtitkára beszélt.

"A Nyugati pályaudvar mellett, egy régóta üresen álló terület egyik részén fog megépülni a cirkusz, a másik felében valósul meg a Baross Imre Artistaképző Intézet Előadóművészeti Szakgimnázium, Gimnázium és Alapfokú Táncművészeti Iskola" - mondta az Emberi Erőforrások Minisztériuma kultúráért felelős államtitkára.

Fekete Péter kitért arra, hogy az artistaképző diákjai jelenleg különböző helyeken, pincékben, al-bérletekben, valamint egy kis faszori épületben tanulnak, ami nem elfogadható. Hozzátette: szükség van arra, hogy az artistanövendékek olyan otthont kapjanak, ahol biztonságosan, a kor kihívásainak megfelelő módon tudnak tanulni.

"Az új helyre fog kerülni a cirkuszművészet kiegészítő szakmái, így

a fény- és hangtechnikusok, porondmesterek képzése is" - jegyezte meg.

A közelmúltban megjelent kormányrendelet szerint az Eiffel tér - vasúti pálya - Ferdinánd-híd - Podmaniczky utca által határolt területen épülhet meg a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ. A központ építését nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházássá nyilvánították. Fekete Péter azt mondta, a cirkuszművészet az egyetlen művészeti ág, amelyben Magyarország világviszonylatban az első ötben van, és ez indokolja, hogy itt létesüljön Európa legkomolyabb cirkuszművészeti központja.

Az államtitkár beszámolt arról, hogy Szombathelyen egy új, közösségi modell kialakításával újítanak fel a teljesen leromlott állapotban lévő megyei művelődési és ifjúsági központ épületét; a működtetésébe bevonják azokat a kulturális egyesületeket, művészeti csoportokat, amelyek eddig az épületet bérlőként használták.

MTI

Pályázat művészeti programokra

Művészeti programok támogatására írt ki nyílt pályázatot a Magyar Művészeti Akadémia (MMA), a pályázatok benyújtásának határideje április 9.

A pályázat célja - ahogy a korábbi években is - anyagi támogatást nyújtani a kulturális értékek védelméhez és gyarapításához, a művészeti és történelmi hagyományok megőrzéséhez, a magas színvonalú művészi alkotómunka feltételeinek megerősítéséhez - közölte az MMA hétfőn az MTI-vel.

A támogatás a pályázó által megjelölt, 2021. január 1. és 2021. december 31. között megvalósuló, a kiírásban leírt tevékenysége gyakorlásához, programjának megvalósításához nyújt vissza nem terítendő támogatást.

Az elnyerhető támogatás összegének alsó határa 500 ezer forint, felső

határa 1 millió forint, saját forrás biztosítása a támogatáshoz nem szükséges. Az MMA az elmúlt évekhez hasonlóan 200 millió forint összegben hirdeti meg nyílt pályázatát az alapszabályában nevesített művészeti ágak területén működő civil és egyéb szervezetek részére, művészeti szakmai programjuk megvalósításának támogatására.

A rendelkezésre álló összeget az MMA tagozatai között egyenlő arányban osztják fel, a pályázatok benyújtása tagozati bontás alapján a kiírásban található tematika figyelembevételével lehetséges.

A pályázat benyújtásának határideje 2021. április 9. A részletes pályázati kiírás és útmutató a köztestület honlapján - www.mma.hu/palyazatok - található meg.

MTI

Megjelentek az előadóművészeti szervezetek többlettámogatásának új pályázatai

Idén 39 kategóriában több mint 16 milliárd forint keretösszegre lehet pályázatot beadni az előadóművészeti szervezeteknek többlettámogatás igénylésére.

2019. évtől a Kormány bevezette az előadóművészeti szféra költségvetési előirányzaton keresztüli közvetlen támogatásának rendszerét. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) - az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő (EMET) lebonyolításával - egyedi támogatási igények bejelentését teszi lehetővé „Előadóművészeti szervezetek többlettámogatása” címmel.

Az előadó-művészeti egyedi többlettámogatásra vonatkozó igénybejelentés 2021. március 9. napjától nyújtható be 39 kategóriában 16.880.000.000 forint keretösszegeből az EMET honlapján (www.emet.gov.hu), az Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési Rendszeren (EPER) keresztül. Az igénybejelentés benyújtásának határideje: 2021. április 8.

Az igénybejelentés elengedhetetlen feltétele az EPER-ben történő regisztráció (<https://eper.emet.hu/paly/palybelep.aspx>).

Szerzőink, munkatársaink:

Tompágy Kornél

Kiss József

Varga Róbert

Mészáros István

Szabó Anikó (Szaan)

Rákász Judit

Pálfalvi-Pottyondy Nóra

János vitéz

Táncszínházi előadás a nemzeti ünnep alkalmából

A nemzeti ünnep előestéjén a Harag György Társulat meghívására Szatmárnémetibe érkezik a Nagyvárad Táncegyüttes a János vitéz című táncszínházi előadással. A produkciót március 14-én mutatták be az Északi Színházban.

„Ki ne ismerné kicsitől nagyig a forradalmár-költő Petőfi Sándor János vitéz című, az igaz szerelem megpróbáltatásairól szóló hihetetlen erejű történetét? Minden korban és kornak aktuális mese (vagy felnőttese) ez, örökérvényű mondanivalóval. Táncszínházi előadásunk egy

mesebeli milióbe kalauzolja nézőit, amelyben főhősünk, az embert próbáló akadályok ellenére is, kitart az igaz szerelembe vetett hite mellett. Erre az útra hívjuk nézőinket: drukkoljunk együtt Kukorica Jancsinak, hogy egy szebb világban, valahol az Óperenciás tengeren túl, ráleljen párjára, Iluskára” - írja az előadás szinopszisa.

A címszerepben Drimba Mátét, a Nagyvárad Táncegyüttes fiatal táncosát láthatja a közönség, aki nemrég elnyerte az év legényes táncosa díját. A 2020/2021-es, jubileumi évad alkalmából színre vitt nagyszínpadi

produkcióban egyebek mellett a magyar népművészet olyan kiválóságai működnek közre, mint Farkas Ágnes és Farkas Tamás, a Népművészet Ifjú Mesterei díjjal kitüntetett koreográfusok, Tókos Attila koreográfus, a Magyar Nemzeti Táncegyüttes szólistája, valamint ifj. Csoóri Sándor „Südi” zeneszerző, a Buda Folk Band alapító tagja.

A produkció rendező-koreográfusa Györfi Csaba, aki nemrég a Harag György Társulattal dolgozott A tavasz ébredése című fizikai színházi előadás létrehozásán.

A Harag György Társulat

A színjátszás eldorádója

Beszélgetés Balázs Péterrel: szabadúszó korszakáról, legendás szinkronhangjáról és a Szolnoki Szigligeti Színházról

Februárban a Nők Lapja Café-n jelent meg egy számos témára kiterjedő interjú színházunk igazgatójával. Az alábbiakban ebből olvashatnak részleteket.

– Egy ideig párhuzamosan szerepelt sokat a televízióban és filmekben/tévéfilmekben, ám később inkább a színpad felé fordult. Ez egy szándékos választás volt, vagy csak véletlenül alakult így?

– Szándékos volt. Amikor '95-ben huszonöt év után eljöttem a Vígszínházról, azon nagyon csodálkoztak, de én eldöntöttem, hogy elmegyek szabadúszónak. Ehhez tizenkét éven át tartottam magam. Szabad és csodálatos időszak volt ez az életemnek. A budapesti színházak javában rendeztem, több színházban játszottam, és csináltam két céget, amikkel nagyrészt kabaréműsorokat vettünk fel először a TV2-nek, aztán a Magyar Televízióknak. Aztán jött egy politikai változás, és bár én nem politizáltam addig, akkor nyilvánítottam, hogy nekem tetszett az Orbán-kormány addigi munkája. Odáültem a vesztes csapat mellé, ennek következtében pedig gyorsan megszűntek a televíziós munkáim. Addig szerettem, azután már nem. Kicsivel később történt, hogy meghívtak Szolnokra igazgatónak. Elvállaltam, azután meg még kevésbé szerettem, mert ők más szerettek volna igazgatónak.

– Nehezen viseli, hogy vígjátékszínészként tartják számon? Ez kellemetlen skatulya?

– Ez egy szakma, és ha az ember a szakma valamelyik részében az átlagosnál jobb teljesítményt képes nyújtani, annak örülni kell. Ez persze nem jelenti azt, hogy mást ne csinálhatnék. Ott van például Kaley Cuoco, aki tizenkét évig játszott a *Agymenők* című sorozat egyik főszerepét. Mindenki komikaként ismeri, de múltkor láttam tőle egy filmet, és leesett az állam, hogy milyen drámai alakítást nyújtott benne. A lehetőségeket meg kell ragadni. Láttam már olyan színészt, aki elkezdett bizonyos szerepfajtákat visszautasítani: mást aztán nem kapott, nem is maradt sokáig a szakmában. Ez egy nagyon érzékeny területe a színészi pályának. Igazgatóként ezért is kell gondoskodni odafigyelni a színészeimre. Két-három évente egy színésznek biztosítani kell egy öt előre vivő nagy szerepet, és a köztes időben is méltó szerepeket kell kapnia.

– Akad néhány legendás szinkronszerepe Louis De Funèstől

kezdve *Danny De Vítón át Poirot-ig* és *A nagy ho-ho-borgászig*. Mikor fedezte fel, hogy a hangját ennyire változatosan és kreatívan tudja használni?

– Viszonylag magas hangon beszéltem, ami fiatalon sok fejtörést okozott nekem: azon izgultam, hogy ilyen hanggal hogyan lesz belőlem drámai színész. Elkezdtem hangképzéssel foglalkozni, de soha nem gondoltam szépnek a hangom, mert nemcsak magas volt, hanem mindig volt benne egy kis rekedtség is, amit én nagyon utáltam. Egyszer a buszon mondta valaki, hogy „Maga a Balázs Péter? Magának olyan gyönyörű hangja van!” Csak azt tudtam felelni, hogy „Maga nem tudja, mit jelent az, hogy gyönyörű”. (nevet) Az emberek szeretik az orgánusom. A hangomról sokan máig felismernek, pedig az utóbbi években már jóval kevesebbet fordulok elő a televízióban. Viszont a régi szinkronmunkáimat gyakran ismétlik, ami jó dolog egy színésznek, mert életben tartja, hiszen folyton találkozik vele a közönség.

– Kit szeretett a leginkább szinkronizálni?

– Poirot és Funes áll a legközelebb a szívemhez. Funeset fiatalon nagyon élveztem, jó nagy marhaság volt. Őt szuperül lehet szinkronizálni, mert össze-vissza beszél, rengete-

get gesztikulál, és ez hangban is sok játékoságra ad lehetőséget. Kiváló színész volt egyébként. Egy időben sokat szinkronizáltam, ám egy idő után már csak néhány szerepre hívtak vissza, mert annyi más munkám lett, hogy nem értem rá folyton szinkronstúdiókba járni.

– A Szigligeti Színházzal kapcsolatban mi a legfontosabb az Ön számára?

– Ez a színház jól megy. Tizennégy év alatt kialakult itt egy olyan vegyes repertoár, amit szeretnek az emberek. Ezt én népszínháznak hívom, de hívhatja bárminek. Nálunk a drámától a vígjátékig, az operettől a magyar írók műveig minden jelen van. Tizennégy év alatt száznegyven darabot mutattunk be, és mondhatom, hogy volt köztük hús, ami egészen remek volt, és további nyolcvan nagyon tetszett a közönségnek. Ez azért nem rossz arány. Annak is örülök, hogy sikerült a dolgozók fizetését közép-európai szintre emelni, országos szinten igencsak elől állunk. Ez azért van, mert magam is színész vagyok, és tudom, hogy három dolog kell a jó színházhoz: jó szerep, jó színész és pénz. A pénz nem elhanyagolható, mert nem mindegy, milyen körülmények közé kell bejárni az embereknek dolgozni. Ezért építettem színészházat is, hogy olcsón és kulturált körülmények között lak-

hassanak a színészeink. Az új színházban pedig még edzőterem is lesz, ami lehetőséget ad majd az alkalmazottaknak, hogy jó fizikai állapotba kerüljenek, ami kell is ehhez az iszonyatosan sok munkához.

Végigdolgoztam az életemet, a munkaszeretetemet pedig próbál-

tam átadni, szerencsére sikerrel: sok színészem dolgozik sokat. Nálunk egyik nap drámát, másik nap komédiát, harmadik nap meg musicalt lehet játszani, ami a színészkedés eldorádója.

Fotó: MTI / Bugány János

Szerzőink, munkatársaink: .....

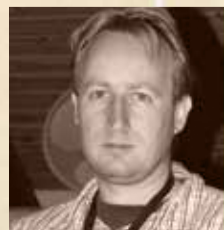
A lap tervező grafikusai: .....

Tölgyesi Tibor

Niedzielsky Katalin

Schütz Péter

Lengyel Tibor

Logodepo
KREATÍV MŰHELY

1066 Budapest, Lövőház utca 20-22

logodepo.hu

Következő bemutatónk Herczeg Ferenc: *Déryné ifjasszony* című színműve lesz

„A kezdeti magyar színjátszásnak csak színben, pajtában lehetett nemzetének nyelvén szólania. Mint a cigánynak, csepűragónak, vásároló komédiásnak.” (Eötvös Károly)

A járványhelyzet dacára a színház átmeneti szállásán, az Aba-Novák Agóra Kulturális Központban teljes erőbedobással készül a társulat az évad utolsó előtti premierjére.

Balázs Péter rendezésében kerül színre a vándorszínészek viszontagságos, mégis sok örömet és az utókor, azaz a mai nézők és színészek számára felbecsülhetetlen értéket hordozó életét megörökítő alkotás.

Herczeg Ferenc kora ünnepektől írója volt, aki annak ellenére, hogy nem magyar anyanyelvűnek született – sváb édesapja nem tudott magyarul, ám úgy ítélte meg, a magyar a világ legéletrevalóbb nemzete –, gimnazista korára tökéletesen elsajátította a nyelvet és irodalmunk minden területén maradandót alkotott. Akár az Új Idők főszerkesztőjeként, akár regény- vagy színdarabíróként tekintünk munkásságára, olyan művészt és embert ismerhetünk

meg, akinek arányérzéke példátlan, aki törekszik arra, hogy pártatlan legyen, mégis határozott saját értékrenddel bír. Nem véletlen, hogy határainkon kívül is népszerűvé vált, Európa-szerte ünnepektől színpadi szerző volt és a két világháború között a Magyar Tudományos Akadémia háromszor jelölte Nobel-díjra. Kilencvenegy évesen hunyt el, kilenc évvel a második világháború befejezése után. A szocializmus ideje alatt Herczegről nem beszélt senki. Regényeit, színdarabjait, gazdag és tartalmas életművének egyetlen részletét sem említették, nem ajánlották, nem adták ki. Ki hinné egy ma prosperáló magyar írófejedelemtől, hogy Nobel-ajánlás ide, állami kitüntetések oda, húsz év múlva esetleg törölődik a tudatból, a könyvtárak kiszorják remekműveit, a lapok nem írnak róla, a folyóiratok elfelejtik, az olvasó nem találkozik a

nevével és szinte teljesen kikopik az olvasói emlékezetből is? Herczeg Ferencel ez történt, mert a szocialista

kultúrpolitika azt a múltat, amelyet ez az író szeretettel és megértéssel ábrázolt és amelynek emblematikus képviselője (a szó szoros értelmében is, hiszen parlamenti képviselővé is választották) volt, végképp el akarta törölni.

Aki megnézi a Szolnoki Szigligeti Színház új bemutatóját, örülni fog annak, hogy Herczeg Ferencet, az írókat a diktatórikus ármánykodásnak csak átmenetileg sikerült elhallgattatnia. Felfedezheti azt az üde elbeszélőkedvet, azt a minden cinizmustól mentes mértéktartó, okos derűt, ami ezt a szerzőt egyedivé és vonzóvá teszi a mai közönség számára is.

Déryné a köztudatban élő gitározó porcelánfigurából szerelemtől és elhivatottságtól égő hús-vér nőalakká fog válni a színpadon Keretész Marcella alakításában. Olyan asszonnyá, aki egy jászberényi patikus lányaként, több, mint száz évvel megelőzve a női irodalmárokat Shakespeare-t fordít, pipogya

színidirektorok helyett társulatot menedzsel, prózát, operát ad elő saját pénzen vásárolt jelmezekben, sebtiben ácsolt színpadokon, és szerette az országban hatalmas sikereket arat. Igazi sztár, aki nem száll el a saját tehetségétől és soha nem téveszti szem elől azt a célt, hogy kiharcolja és meghonosítsa a magyar nyelvű színjátszást. Mellette feltűnnek majd a történetben a korabeli úri osztály megmosolyogtatón bumfordi vagy éppen megátalkodottan önző és piperkőc képviselői, de azok a kedves és bohém, méltatlankodó, ám megszállott vándorkomédiások is, akik egy olyan vezéregénység nélkül, mint Déryné szó szerint éhen haltak volna.

Az előadás pompás díszleteit Horesnyi Balázs, gyönyörű jelmezeit Matyi Ágota tervezi és – öröm az örömben – online nem csupán hazánkban, de mindenütt a világon látható lesz, határainkon messze túlra is eljuthat végre Déryné szava. Szeretettel várjuk Önöket!

„Mindeniünk e zászló”

Március 15-e a nemzeti szünet, a szünet napja. Minden olyan intézménynek, amely a közéletre véleményformáló hatással bír, megítélés kötelessége méltón megemlékezni történelmünknek erre az ékkövére.

A Szolnoki Szigligeti Színház társulata pontosan egy éve áll helyt a legnehezebb külső körülmények közepette és végzi kitarotán képernyőn sugárzott műsorokon, előadásokon és sajtóközleményeken keresztül azt a munkát, amelyre ilyen embert próbáló időkben még nagyobb szükség van, mint korábban. Ennek a tevékenységnek elengedhetetlenül fontos része az, hogy nemzeti ünnepeink előtt tisztelegjünk.

A márciusi forradalom megünneplése színházunkban ebben az évben nem csupán bérleteinkhez és a Szolnok Televízió nézőihez fog eljutni, hanem a megyei Tankerületi Központokkal született megállapodás értelmében számos általános iskola diákjaihoz és tanáraihoz is. A „Mindeniünk e zászló” címet viselő műsorban, amely közérthetően, korabeli naplóbejegyzések, költemények és dalok segítségével idézi fel a március 15-én történetet, társulatunk minden tagja fel fog lépni. Az alábbiakban abból a szövegből idézzük, amellyel Balázs Péter igazgató úr köszönti majd a közönséget.

„Legújabb kori történelmünk során mindig kiemelkedő jelentőséggel bírt 1848. március 15. megünneplése.

Fontos volt, mert ez a dátum a magyar szívekben magában hordozza a szabadság, a fejlődés, a modernizáció iránt érzett lelkesedést, de elsősorban a nemzeti tudat érzését. Az ezen dátum által jelképezett korszaknak köszönhetjük gyönyörű himnuszunk keletkezését, zászlónk piros-fehér-zöld színeinek hivatalossá válását, illetve azt, hogy országunk fővárosa Pozsony helyett Budapest, törvényes nyelve pedig a német és a latin helyett a magyar lett. Büszkének kell lennünk tehát erre a napra. Egy válságokkal, viszontagságokkal teli korban, mint a mai, ennek a napnak az emléke nagyon fontos tanulságokkal szolgálhat. Ezek a tanulságok pedig az összefogás, a kitartás és a tenni akarás hegyeket megmozgató erejének és egymás tehettségének, jó szándékának a megbecsülése.”

Pataki András egyik nagy kedvencét viszi színre a Kecskeméti Nemzetiben

A Jászai Mari-díjas rendező a 2020/2021-es évadban csatlakozott a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színházhoz mint művészeti tanácsadó, és rögtön bemutatkozik a városban rendezőként is: Gogol klasszikusát, A revizort állítja színpadra.

Három kedvenc komédiája van Pataki Andrásnak, ebből az egyik A revizor. Véleménye szerint Nyikolaj Vasziljevics Gogol ezzel a művel olyan egyetemes értéket, az embert magával ragadó történetet alkotott, amely a világirodalom top 10-es listáján is méltán foglal helyet.

A történet egy vidéki orosz kisvárosban zajlik, ahol az életet áthatja az unalom, az irigységből fakadó rosszindulat és a gátlástalanság, a hétköznapi természetes része a korrupció és a brutalitás. A poshadt állóvizet egy - a város vezetői számára rémisztő - hír kavargatja fel: revizor érkezik Szentpétervárról. Erre az információra mindenki a szívéhez kap, hiszen az összes tisztviselőnek „vaj van a füle mögött”: a bíró (Hegedűs Zoltán) az iratszekrényén kutyakorbácsot tart, a pletykaéhes postamester

(Aradi Imre) rendre felbontja a leveleket, a közjóléti intézmények gondnoka (Pál Attila) a betegeken spórol, ezért a kórházban a páciensek „úgy gyógyulnak, mint a legyek”, az orvos (Kiss Jenő) egy szót sem tud oroszul, a tanfelügyelő (Ferencz Bálint) pedig meleg... A tét nagy: a maga szintjén mindenki óriási pácba kerülhet, ha kiderülnek a simlisségek, a polgármester (Kocsis Pál) akár az életével is fizethet, ha lebuknak. Így aztán a megvesztegetés minden nehéztüzer-ségi fegyverét bevetik, hogy megvegyék a revizort. Pontosabban az ifjú szelhámos pétervári hivatalnokot, Hlesztakovot (Koltai-Nagy Balázs), akit egy nagy félreértés miatt annak hisznek. Mulattató karakterekből - például a minden lében kanál helyi földbirtokosok (Szemenyei János és Orth Péter) - és helyzetkomikumokból nem lesz hiány.

“Olyan kristálytisztán szerkesztett, mély humorú, örökérvényű mű, ami zseniális, főleg, ha figyelembe vesszük, hogy mindössze 25 éves volt a szerző, amikor elkészült. Igazán kár, hogy az elégedetlen Gogol több ízben is nekifogott munkásságának megsemmisítéséhez, mert így az utó-

kor minden bizonnyal számos élvezetes olvasmánytól esik el. A revizor moszkvai és szentpétervári bemutatójával sem volt elégedett: kifogásolta, hogy a nézők nem jókor és nem jól nevettek. Arra törekszünk, hogy a mi előadásunkban a mély, mögöttes tartalom is felszínre kerüljön a könnyed szórakoztatás közepette. Nem várunk harsányt nevetést, inkább értő mosolygást, óvatos kacagást” - kezdi Pataki András.

A látványvilág rögvest szembeütő, ahogyan elhúzódik a függöny: a díszlet mindössze néhány építkezési állvány, amely a soha el nem készültséget szimbolizálja, továbbá azt sejteti, hogy már a várost is szétrabolták.

“A reális díszletet mellőzi az előadás, ezáltal Madarász János fénydramaturgiája kiemelt szerepet kap. Nem célunk, hogy konvencionális

módon fejezzük ki magunkat, próbálunk egy-egy abszurd elemet is beemelni szórakoztatóak lenni. Az 1830-ban bemutatott darab világát egyáltalán nem kívánjuk megidézni, kortalanított, kortárs rendezői felfogás mentén fogalmazott előadás lesz, mélységesen tisztelve mindeközben a szerzőt” - magyarázza a rendező, aki az újrainítást követően ezzel a produkcióval mutatkozik be a kecskeméti közönség előtt.

A figurák karikatúraszerűen elrajzoltak, erre erősítenek rá a Szélyes Andrea tervezte jelmezek, amelyek közül a leghivalkodóbbakat a polgármester felesége (Márcz Fruzsina) viseli majd, akinek minden törekvése, hogy a város legszebbje, legjobban informáltja legyen, ennek érdekében képes saját tulajdon lányával (Szabó Dorottya e.h.) is rivalizálni.

A darab különlegessége és egyben az előadás szerves része az élőzene, amelyet az a Varga Gábor dzsesszzongorista szolgáltat, aki együttesével tavaly az ultramagas felbontású rögzítési technikával készült kiadványok világranglistájának versenyében az év albuma címet nyerte el.

“A modernebb, dzsesszes hangzást és az előadás világát igyekeztünk a helyes arányokkal közös nevezőre hozni. Gábor játéka bizonyos keretek között improvizatív lesz, ezzel ad majd egy érdekes zenei szövetet a darabnak” - magyarázza Pataki András.

Az előadás két felvonásban, körülbelül két és fél órában aktív szórakozást kínál majd szinte minden korosztálynak.

Fotó: Ujvári Sándor

A világ legjobb magas felbontású dzsesszalbumának szerzője vendégszerepel a Kecskeméti Nemzetiben

Varga Gábor dzsesszzongorista Pataki András Jászai Mari-díjas rendező meghívására színésíti A revizor című komédiát improvizatív élőzenéjével a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színházban.

A zongoraművész, aki együttesével tavaly az ultramagas felbontású rögzítési technikával készült kiadványok világranglistájának versenyében az év albuma címet nyerte el, nem először tűnik fel Pataki András által rendezett előadás színlapján: már korábban is dolgoztak együtt, a Soproni Petőfi Színházban. A kecskeméti együttműködés azonban más, mint a korábbiak.

“Most először kellett zenét írnom darabhoz, bár ez egy érdekes kifejezés, mert nem egy hagyományos zenes előadást kell elképzelni, ahol korta alapján mindig ugyanúgy szólunk

a dalok. Ez inkább egy érzelmi felerősítés, egy alkalmazott művészként megjelenő töltet. Természetesen nem játszhatok mindig mindent másképp, hiszen a színészeknek bizonyos támpontokkal kell szolgálnom. Jellemzően tehát az érzelmi állapotokat hangokba öntő formák ugyanazok, viszont a hangok változnak, improvizatívák” - magyarázza Varga Gábor, aki hozzáteszi, a közös munka ezúttal is gördülékenyen folyt.

Felmerülhet majd a Gogol művét ismerő nézőkben, mégis hogyan passzol az orosz irodalom egyik klasszikusához a modern hangzású dzsessz. A rendező elképzelése nem egy autentikus színpadra vitel volt, sem látványvilágában, sem a zenében nem is hivatott tehát korhű lenni, sokkal inkább formabontó, eklektikus.

“Az orosz klasszikus zene a darab ősbemutatója környékén még

nem bontakozott ki úgy, mint az azt követő 50-100 évben, így Andrással elengedtük az archaikus zenei stílust. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy nem építkezem bizonyos dallamformátumokban az orosz népzeneire, azonban András kérésére bátran alkalmazok dzsessz frazirokat, adott esetben a darab jellegétől távol eső formákat. A merőben eltérő stílusok egy csomópontban történő összefonódása nagyon izgalmassá teszi szerintem az előadást” - véli a művész, aki első ízben zenél a kecskeméti közönségnek, de mint ígéri, szívesen visszatér majd koncertezni.

A revizor próbafolyamata már lezajlott, az előadás elkészült, már csak azt várja, hogy a nagyközönség számára is bemutathassák a járványügyi intézkedések feloldásával.

Fotó: Ujvári Sándor

Tévétévéjátékokot forgatnak *A revizor* című kecskeméti előadásból

A színpadról a tévéképernyőre kerül a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház nagyszínházi produkciója egy sikeres pályázatnak köszönhetően. Gogol kortalan, szórakoztató klasszikusát, *A revizort* Pataki András, a teátrum művészeti tanácsadója rendezte, és az újrainítást követően láthatja majd a közönség. Rendhagyó módon azonban nemcsak a színház falain belül találkozhatnak majd a komédiával: a Kecskeméti Televízió közreműködésével megvalósuló tévés felvételek Zilahy Tamás rendező irányításával zajlottak március első napjaiban.

Az előző évadban már volt egy sikeres együttműködése a Kecskeméti Nemzetinek a Kecskeméti Televízióval, ugyancsak pályázati támogatás segítségével. Akkor Schwajda György Ballada a 301-es parcella bolondjáról című példázatából készült tévéjáték,

amelyet először a Kecskeméti Televízióban, majd az M5 csatornán láthattak a nézők.

“Az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatási rendszerében számos kategóriában nyílt lehetőség pályázni 2020-ban is, például televíziójátékok létrehozására. A Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház a Kecskeméti Televízióval együttműködve pályázott tévéjáték elkészítésére és sugárzására, és elnyertük a támogatást Gogol *A revizor* című színművére” - magyarázza Cseke Péter, a kecskeméti teátrum direktora, aki kiemelten fontosnak tartja a mostani járványhelyzetben, hogy a színház falain kívül is megmutathassa magát a társulat.

A *revizor* teljes próbafolyamata lezajlott február végére, még zártkörű főpróbát is tartott a színház. Az, hogy professzionális felvétel is készült belőle, egyben lehetőséget és kihívást is jelentett a produkcióban résztve-

vők számára, hiszen a színművészek elsősorban a színpadra próbálták be a darabot, és a játékokat ezúttal hozzá kellett igazítani az eltérő műfajhoz. A városi televízió munkatársainak pedig a tévéműsorok és tudósítások jelentik a hazai terepet. A Kecskeméti Nemzeti igazgatója azonban úgy véli, az új feladat előnyükre válik.

“Hiszem, hogy ez a közös kaland, ami túlmutat a hétköznapi tevékenységünkön, kölcsönösen pozitívan hat majd a szakmai fejlődésünkre” - mondja.

A *revizor* című tévéjátékokat a tervek szerint két alkalommal tekinthetik majd meg a nézők 2021-ben, a Kecskeméti Televízióban. A szórakoztató kikapcsolódásról többek közt Kocsis Pál, Koltai-Nagy Balázs, Márcz Fruzsina, Szabó Dorottya, Ferencz Bálint, Hegedűs Zoltán, Pál Artilla, Aradi Imre, Orth Péter és Szemenyei János gondoskodik.

Fotó: Ifj. Hány Péter

„Minden várakozásunkat felülmúlja az új énekkar” *Drucker Péter, a Kecskeméti Nemzeti vezető karmestere*

December elsejével a Kecskeméti Nemzeti társulata tíz kitűnő énekessel gyarapodott: ők immár a teátrum énekara, akiket a nézők az *Egy csók és más semmi* című operettben láthatnak, hallhatnak először. Drucker Péter, a társulat vezető karmestere mesélt a közös munka kezdetéről, illetve arról, hogyan él meg az előadások hiányát.

“Mindannyiunk számára újdonság volt, hogy a színháznak saját énekara lesz, ezért izgatottan vártuk, milyen csapat alakul ki” - mondja Drucker Péter, aki nem mellesleg több évtizedes tapasztalattal rendelkező kóruszszakember is. “Az eredmény minden várakozásunkat felülmúlta: a tíz ember első megszólalásakor olyan összeszokottan énekelt, mintha mindig együtt dolgoztak volna.”

Pedig sokfelől érkeztek, eltérő életúttal, bár néhányan színházi múlttal is rendelkeznek. “Leendő kórustagjaink kiválasztásánál azt próbáltuk elképzelni, hogyan működne a színpadi lét sajátos körülményei között. Károly Katalin zenei vezetővel figyeltünk rá, hogy összeilleszthető, mégis szólisztikus hangok legyenek” - magyarázza a teátrum vezető karmestere.

A színházi kórus alapvetően különbözik a hagyományos énekkartól. Mindent meg kell tanulni fejből; nem biztos, hogy a szólamtársak egymás mellett állnak, ráadásul folyamatosan mozgásban van mindenki, változik a hangkörnyezet, és ebben kell zavartalanul helyt állni, összhangban lenni a többiekkel és a zenekarral. Tíz fő ráadásul nagyon kis létszám, nincs mód rá, hogy elkendőzzék egymás esetleges hibáit. Viszont kedvelik is a rendezők, ha

nem egy nagyobb, statikusabb tömeg az énekkar, és a koreográfusok bátrabban mozgatják őket.

Az első közös munkájuk egy francia karácsonyi dal feldolgozása volt a színház zenés adventi ajándékoskarában. “Mindenkinek azonnal feltűnt, mennyire érzékenyen és ki-

finomultan énekel együtt a kórus. Nagyon szép lett a szám, az adventi műsor utolsó napján hangzott el.”

Az énekkar első színpadi feladata pedig az *Egy csók és más semmi* című operett lett. “Szerencsénk van ezzel a darabbal, hiszen az eredeti számok mind szólószámok, így én írtam hozzájuk kóruszólamokat, méghozzá kifejezetten a mi énekeink hangjára, karakterére szabva, hogy mindenki jól érezze magát a szerepében. Ehhez Szócs Artur rendező szabad kezét adott nekem, és elégedett is lett a végeredménnyel. Nagyszerűen helyt állt a csapat, éneklésben és színpadi jelenlétben egyaránt.”

Az *Egy csók és más semmi* próbafolyamata után végre jutott egy kis idő a további zenei összeszokásra, amelyhez reneszánsz kórusművek szolgálták alapul.

“Olyan nagy az együtt éneklés öröme és élménye, hogy lelkesedésünkben rögtön azt kezdtük tervezgetni, mi mindent kellene még csinálni a színházi feladatok mellett. Úgy látom, hogy a csapatban rendkívüli emberi és művészi potenciál

lakozik. Örülnek, hogy együtt vagyunk, hogy lett egy ilyen lehetőség, zeneileg is nagyon intelligensek és kiváló adottságokkal rendelkeznek. Az egyébként rendkívül színes társaság emberileg is nagyon jól összeilleszkedett. Segítik egymást a tanulásban, amennyire lehet most ebben a helyzetben, összejárnak, a próbáink előtt és után is még külön dolgoznak, énekelnek, gyakorolnak, fejlődnek” - számol be Drucker Péter.

“A vírushelyzet sajátos körülményeket teremt a munkában, hiszen közönség nélkül nincs visszajelzés, ami pedig mindenkinek alapvetően fontos, aki a színpadon létezik. Az sem egyszerű, hogy maszkban kell énekelni, játszani, de a lelkesedés és a profizmus mindent áthidal. Ezzel együtt semmit sem várunk jobban, mint hogy újra közönség előtt játszunk” - teszi hozzá a karmester.

A következő kihívást Donizetti *A csengő* című operájának színrevitele jelenti majd a Kecskeméti Nemzeti énekkarának, amelyet a tervek szerint márciusban kezdenek próbálni.

Fotó: Ifj. Hány Péter

Abszurd zuhanások

Izgalmas álomjáték készül

A nő, a vak és a cigány. Agresszív udvarlás. Hordó. Én vagyok az anyád! Rablótámadás. Genderkérdés. Gravitáció. Smürc. Néhány cím azokból a jelenetekből, amelyek alkotják A zuhanás második pillanata álomjátékot a Soproni Petőfi Színházban. Az abszurd műfajról, humoros, ugyanakkor nagyon mély és elgondolkodtató társadalmi kérdésekről szól a produkció. A próbák gőzróvel zajlanak.

A nézőknek kalandos, valóban képtelennek, váratlanak tűnő, meghökkentő és megmosolyogtató helyzetek sora adhat okot a nevetésre, ugyanakkor arra is, felvillanjon előttük: lehet, hogy ez nem vicc és játék, véresen komoly itt minden? Ilyenek vagyunk, így élünk a hétköznapi kettősségekben, amikor már az elképzelhetetlen elképzelhető egy

új dimenzióban? Izgalmas előadás készül remek szellemi, intellektuális utazást hordozó csattanókkal.

A próbák már javában zajlanak a Liszt Ferenc Kulturális Központban, mert kamaraszínházi környezetben ott tekinthető meg az előadás, amint kinyithatnak a színházak. A darabot regisztráció után az idei bérletes közönség is választhatja.

A zuhanás második pillanata egy humoros műfaj segítségével komoly morális, közösségi és társadalmi kérdéseket jár körül a családon belüli erőszaktól kezdve a diszkrimináción keresztül egészen a hivatalok bürokratikus működéséig. Ami valóban abszurdnak, nevetségesnek tűnik a színpadon, az ma már néha nem is olyan meghökkentő.

Anélkül, hogy lelőnének az előadás poénjait, a közönség nem összefüggő történetet alkotó jelenetek közben láthatja például, mi zajlik a színházi díszletépítők lelkében. Milyen az, amikor egy kisdíák felel, a hétköznapitól eltérő módon. Nagy vallomások zajlanak a díszkókban, partyk közben manapság. Ilyet hallhatnak a nézők. Lesz különleges rablás, begördítenek egy hordót, amivel problémák akadnak és előkerülnek hangszerek. Természetesen, a férfiónő kapcsolatok rejtelméibe, a családok kusza életébe is bepillanthat a publikum. Persze nem épp a megszokott módon. Vagy mégis? A tükör gyakran görbe, groteszk, de a pillanatot, a valóság egyenes és igaz.

A poénok, csattanók meglepőek, meghökkentőek, humorosak. Néha valóban úgy tűnhet, a közönség csak álmodik, mert ilyen nincs és mégis van, hogy a sportból ismert szállóigét idézzük. A színészcsapat, az alkotók nagy kedvvel és még annál is nagyobb komolysággal dolgozzák ki a jeleneteket. Miközben sorjázhathatnak előttünk az élet abszurd pillanatai. Ez már nem is álom.

Papp Attila és Molnár Anikó szövegkönyve

A produkció játékmestere, a szövegkönyv készítője Papp Attila, a dramaturgia Molnár Anikó. Velük együtt szerepel Szöcs Erika, Major Zsolt, Savanyu Gergely és Marosszéki Tamás. A készülő előadás művészeti vezetője Pataki András Jászai-díjas rendező, a konzulens Katona Imre.

A mesterkurzusok eredménye

Pataki András a próbák kezdése előtt elmondta, a most készülő előadás némiképp rendhagyó, különleges, kicsit a múltat idéző. A szövegkönyv egy bő tíz évvel ezelőti műhelymunka alapján született meg és egyfajta lenyomata, emléke annak, hogy 1986-ban megalakult a Forrás Színház, majd megszületett a Forrás Színház. Olyan színészek

dolgoztak az évek alatt a szabad színházi gondolkodást képviselő utazó csapatban, akik jelenleg is a soproni társulat tagjai, vagy az elmúlt esztendőben játszottak itt. A zuhanás második pillanata pedig azon színházi mesterkurzusok, szakmai tréningek tapasztalataiból jött létre, melyek egyik vezetője Katona Imre dramaturg, rendező volt.

Gálára készül a Sopron Balett

Új koreográfiákat gyakorolnak

Látványos, új koreográfiákkal, kemény gyakorlásokkal, teljes fordulatszámra zajló intenzív próbákkal készül a Sopron Balett arra, hogy a hűséges nézőket megajándékozzák a tánc világnapja alkalmával egy nagyszabású gálával április 25-én (vasárnap) a Petőfi Színházban. Mindemellett a St. Pölten-i Europaballettel együttműködésben létrejövő Farinelli című nagyszabású, grandiózus produkció végleges forgatókönyvét várják nagy izgalommal. Peter Breuer és Artur Kolmakov nemzetközi hírv alkotók kimondottan a csapat tagjainak személyiségére, technikai tudására alapozva új szerepeket írtak a fertőrákosi barlangszínházban június 26-án látható egyedülálló táncműbe.

Alekszej Batrakov balettmester, koreográfus és Demcsák Ottó, az együttes vezetője kemény fizikai és technikai próbákat, gyakorlásokat vezényel a csapatnak. Bár a közönség még egyelőre nem térhet vissza a színházak nézőtereire, a teátrumokban a színpadokon, a balett termekben gőzróvel folyik a munka. Nagy intenzitással készül minden társulat arra, hogy ha megnyithatnak a kulturális intézmények, akkor a nézőkkel emlékeztetése lehessenek a találkozások.

A Sopron Balett a tánc világnapja alkalmából nagyszabású gálával készül. Demcsák Ottó elmondta: teljesen friss, új koreográfiákat láthat-

nak a nézők. Olyan művekből, melyeket még nem táncoltak eddig. Így A kalóz című Lord George Gordon Byronnak azonos című költeményéből származó zenés színpadi műből tekinthető meg részlet. Külön érdekesség lesz a "Genzanói virágkarnéval" adaptációra gyakorolt látványos jelenet, és a közönség bepillantást nyerhet majd a tánc nyelvén Csipkerózsika történetébe is. A koreográfusok: Demcsák Ottó, Alekszej Batrakov és Michael Kropf.

A gálán páros táncokat, szólókat, variációkat, csoportos jeleneteket láthatnak a nézők a klasszikus balettől kezdve a fúziós, modern stílusokig bezárólag.

A Sopron Balett hatalmas munkával, teljes fordulatszámra pörögve próbál erre a másorra. A táncosok várják a színházi nyitást, hogy az őszel már játszott Stabat Mater táncművet is újra előadhassák. Mindemellett remélhetőleg rövidesen elkezdik próbálni a Farinelli című barokk balettet. Ez a fertőrákosi barlangszínházban látható majd európai premierként, a nyár kiemelkedő táncos produkciójaként.

A csapat a soproni népszavazás 100. évfordulója alkalmából különleges bemutatót tart a következő szezonban. Somogyváry Gyula: És mégis élünk című művéből írt táncelőadással tisztelegnek a centenárium előtt. A rendező-koreográfus Demcsák Ottó.

Kész a soproni nyitási terv

Hat helyett kilenc előadás a nézőknek

A soproni társulat tagjai, munkatársai a közönséget és egymást óvandoan regisztráltak a koronavírus elleni védőoltásra. Mindezzel együtt műfajilag sokszínű produkciókkal készülnek a nyitásra úgy, hogy a meghirdetett hat bérletes előadás helyett ajándékként kilenc produkciót kínálnak a nézőknek az idei, 2020/21-es szezonban.

A színészek, az alkotók, munkatársak bőséges, gazdag kínálattal köszönik meg mindenkinek a járványhelyzetben mutatkozó hűséget, szeretetet és bizalmat, amely körbevette az intézményt, az itt dolgozókat és az egész társulatot. Az idei évadra bérletet és jegyet váltó nézők regisztráció után a következő előadások közül választhatnak majd, amint újra kinyithatnak és játszhatnak a színházak:

A hűség évadának kínálata a Soproni Petőfi Színházban

Presser Gábor- Szevanovity Dusan - Horváth Péter: A padlás (félíg mese, félíg musical)

Alekszej Batrakov - Demcsák Ottó: Stabat Mater (táncmű) - A St. Pölten-i Euróballét és a Sopron Ballett koprodukciója

Hubay Miklós: Római karnevál (színpadi játék)

Carlo Goldoni: Mirandolina (komédia) - A Zentai Magyar Kamaraszínház előadása

Katona Imre: A zuhanás második pillanata (álomjáték) - A Soproni Petőfi Színház és a Forrás Színház koprodukciója

Kálmán Imre: A cigányprímás (operett)

Sík Sándor: István király (tragédia) - Az előadásra 100 forintos regisztrációs jegy váltása szükséges

Fertőrákosi Kőfejtő és Barlangszínház

Peter Breuer - Artur Kolmakov: Farinelli (barokk balett) - A Sopron Ballett és a St. Pölten-i Europaballett koprodukciója - Az előadásra száz forintos regisztrációs jegy váltása szükséges

A ráadás

Plusz előadasként a Soproni Petőfi Színház 2020/21-es évadára bérletet vásárló nézőink az alábbi

előadások közül az egyikre 50 százalékos kedvezményrel vásárolhatnak 1 darab jegyet a barlangszínházban:

2021. június 12. szombat 20.00 - Bánk bán

2021. július 16. péntek 20.00 - Sopron Drum: David Sanborn Acoustic

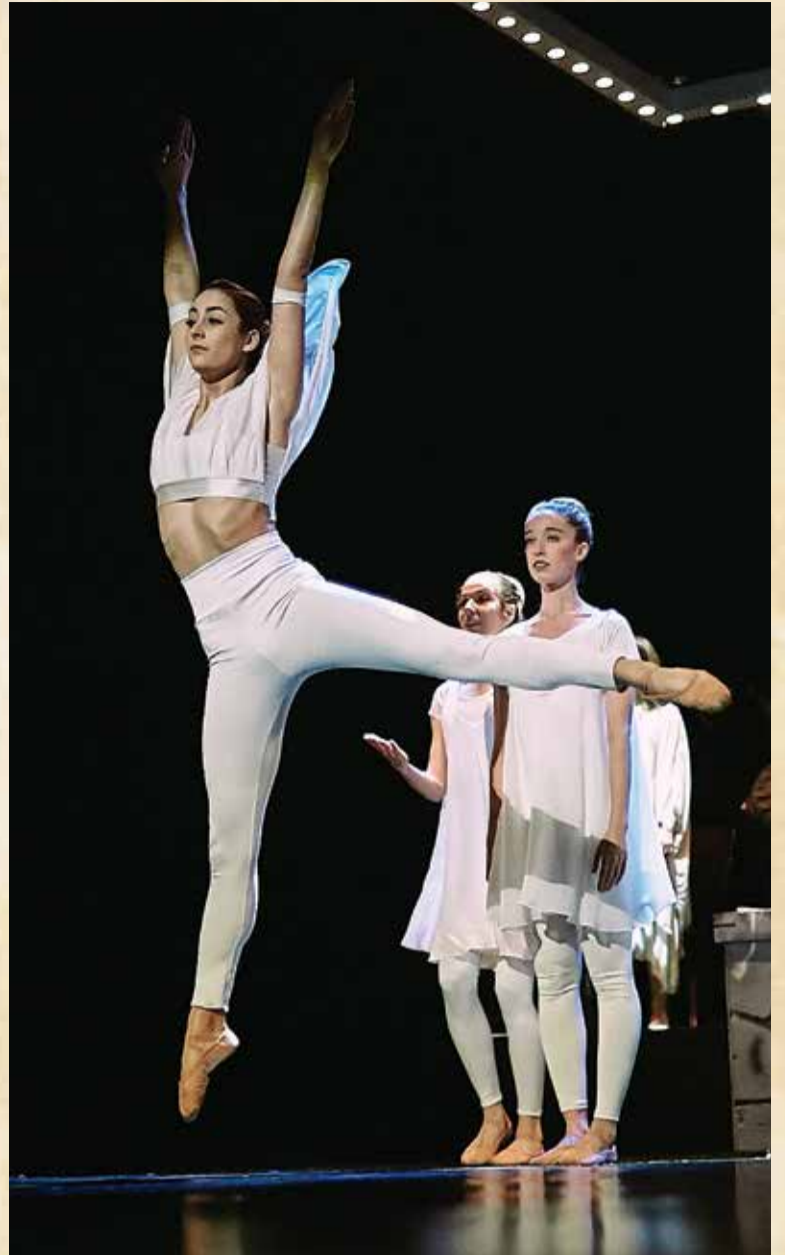
2021. július 17. szombat 20.00 - Sopron Drum: David Friedman Solo Performance & Stanley Clarke Band

2021. augusztus 27. péntek 20.00 - Egy csók és más semmi

A kedvezmény érvényesítéséhez szükséges a Soproni Petőfi Színház 2020/21-es évadára szóló bérlet bemutatása személyesen a jegyirodában.

Működnek a légtisztítók!

A biztonsági intézkedéseket tovább növeli, hogy az előadások alatt a tavaly októberben beszerelt különleges, a műtőkben, zárt terekben használt, vírusok, baktériumok, penészgombák semlegesítésére készült légtisztító berendezések is működnek a Soproni Petőfi Színház nézőterén, ruhatárában, közönségforgalmi területén, színpadán.

Az emberi varjakról s az igaz szerelemről

Tamási Áron: Énekes madár

A Szakírói kurzus¹ hallgatóinak vélekedése a Nothes Theater előadásának felvételéről

Tamási Áron Énekes madara a „székely Kék madár”, a boldogság keresésének meséje, egyedi, szivárványos csodavilág, a néplélek világa. A történet szerint Gondos Eszter és Gondos Regina vénleányok. Vőlegényük ugyan van, ám azok gonoszul bánnak velük, így aztán minden sérelmüket testvérükön, a 16 éves, üde szépségű Magdón vezetik le. Móka gyöngéd udvarlása, majd a nővérek és a titokban Magdó után vágyakozó vénlegények erőfeszítései, hogy a bimbózó szerelmet eltiporják, megerősítik Magdót. Fellázad, és Mókával együtt harcol az irigység, gonoszság, féltékenység ellen, ami gyűlölködve elpusztítaná az igaz szerelmet.

A karakterekben ott munkál egész eddigi életük, minden fájdalom, vágyuk, reményük. A rendező, Szabó Sebestyén László, aki maga is színész (Nemzeti Színház), fontosnak tartja megmutatni ezeket a belső történéseket mint a tetteket motiváló egyéni igazságok jogos, sokszor elfojthatatlan követeléseit. A balladai komorságot ellensúlyozva jó érzékkel, kedves iróniával jeleníti meg az egyszerű néplélek humorját. A valósággal párhuzamosan megjelenő misztikus-hiedelmes világból kétpólusú feszültséget teremt, ami az előadás során egyre fokozódik, míg elvezet a katartikus feloldásig.

(Nagy Szilvia)

Az előadás dinamikáját a változó sebességű és intenzitású jelenetek ütemes rendszere adja, amiben a szünetek és a jó időzítés révén a darab humora is érvényesülni tud. Az atmoszféra megteremtésében segítenek a népzenei aláfestések, illetve hangszólyos pillanatokban a rendezés a zenével, a mozgással és a fényekkel is erősíti és elősegíti a vészjósló hatást, minden sötétebbé, vörösebbé válik ezekben a helyzetekben.

Az első felvonás lassan, fokozatosan építi fel a vénleányok, Eszter (Katona Kinga) és Regina (Barta

Ágnes) irigységét - mely kezdetben még ártatlan csipkelődésnek tűnhet - Magdó (Szász Júlia) fiatalága, valamint Mókával (Mészáros Martin) való tiszta szerelme iránt. Az első felvonás komolytalanság érzetét erősíti a két udvarló, Lukács (Bordás Roland) és Máté (Kovács Tamás) megjelenése, valamint házassági ajánlata, ami azonban később szintén csak veszekedéshez és újabb konfliktushoz vezet.

A második felvonásban minden szereplő feltárja szándékát, illetve vágyát, vallomások követik egymást, melyek olykor tiszták, egyszerűek, olykor azonban csábítóak és önzők. A megfogalmazódott féltékenység és utálat ezek után fajul tettelegességgé, Mókát behajítják a kútba, a gyilkossági kísérlet azonban sikertelenül végződik.

(Both Gréta)

A megismélt elemek használata gyakori rendezői megoldás (rendező: Szabó Sebestyén László). A kezdőkép a Dobos szövegének többszöri, egyre gyorsuló szövegmondásával indul, zenei aláfestéssel, az összes szereplő felvonulásától.

Az összes szereplő nagyon fiatal, nem látványos a korkülönbség a vénleányok (Gondos Eszter: Katona Kinga, Gondos Regina: Barta Ágnes) és vénlegények (Bakk Lukács: Bordás Roland, Préda Máté: Kovács Tamás), valamint a fiatal szerelmesek (Magdó: Szász Júlia, Móka: Mészáros Martin) között. Ennek a számlájára írható, hogy a színészi játék lendületes, dinamikus, viszont a mélyebb vonások, a karcosabb humor és összjáték hiányzik. Az anya szerepében Szűcs Nelli vall a szerelemről, sűrű színészi pillanatokot teremtve.

A fontos dramaturgiai pillanatok erős fényváltás kíséri, például mikor Eszter húgának, Magdónak a szerelmétől kapott egyik kis tojását összetöri. A két fiatal igaz szerelme adja meg a táptalajt a csodáknak, melyet a két nővér és tíz- tizenöt éve

udvarló vénlegényeik elirigyelnek tőlük. A csoda a megmaradt kis tojás lenyelése után kezd megjelenni a kiéleződő, életveszélyes helyzetekben.

(Táborosi Margaréta)

„Az emberi varjakkal mit csináljunk?” – hangzik el a kérdés a nyitójelenet első pár percében, melyet akarva-akaratlanul, szinte jelenetről jelenetre feltettem magamban. Tettem mindezt úgy, hogy megannyiszor én sem tudtam eldönteni, hogy az adott szituációban ki a varjú és ki a madárka. Ugyanis a Gondos-lányok története többdimenziós, nem lehet kategorikusan kijelenteni egyik szereplőről sem, hogy jó vagy rossz. Ehhez azonban szükséges a tettek mögötti valamennyi motiváció, az emberi lélek mélységének megismerése, ezt pedig e koncepció legtöbbször figyelembe is veszi.

A rendezői koncepcióban kitüntetett szerepet kap a zene, mely a népi élethez, hiedelemvilághoz képes még közelebb hozni a nézőt, a darabot pedig szépen kíséri. A dalok terén a legnyersebb és erőteljesebb mozzanat kétségkívül a harmadik felvonásban felcsendülő, a megtört Eszter által előadott „Ó, bú látott, nagy kint valott gyarló testem” kezdetű népdal – néhány strofa erejéig megáll a levegő a színpadon. De a vénlány, a vénlányok fájdalma, szerencsétlen sorsa nem menti fel őket a bűnük, többek között az irigység, az árulás alól – ők emberi varjak.

(Lengyel Emese)

A varjúkárogásra emlékeztető vitázások és jól láthatóan átélt csalódások árnyalttá teszik az összes szereplőt, hiszen egyáltalán nem beszélhetünk dialektikus felállásról. Ezeket az embereket egyedül az ösztön vezérli és nyilvánvalóan az nyer, aki egészen a cselekmény végéig képes annak ellenállni. A boszorkány akár kecske, varjú vagy saját alakjában (Vrabecz Botond, aki mint dobos, három vénasszony és pap is

megjelent a színpadon) folyamatosan kísért, így igaz, hogy gyakran csak a sarokban meghúzódva, de hatást gyakorol a szereplőkre.

Ondraschek Péter díszlete és jelmezei a maguk puritánságában igazán varázslatosak. Középpontban egy viskó nagyvonalakban elkészített vázát látjuk, amit csak foltokban töltöttek ki deszkákkal, így a teljes realitás igényét hátrahagyva minden a néző képzelőerejére van bízva. Ennek kiváló példája a fa is – ahova Móka felmászik a vénlegények elől –, ami rögtön megidézi a magyar népmesék egyszerű formákból megrajzolt környezetét. A deszkarések lehetővé teszik a fényvel való aktív játékot, így hol a varázslatos napfelkeltével, hol pedig a misztikus fényekkel színesítik a színpadot, ezáltal is szerves részévé válna a dramaturgiának. Hasonlóan a zene, ami nem csak a dikció háttérzajaként vehető ki, hanem folyamatosan ismétlődő a vidám és vészjósló pillanatokat körkörös megidéző olykor nyomasztó hangzás is.

(Varga Bianka)

A misztikus-gondterhes felütés után jazzes folkzenei betét következik, mely már az előadás elején stílusbeli kakofóniát sejtet. Ez az idegenség-érzet mindvégig a nézővel marad, s főként a férfikarakterek játékában mutatkozik meg igazán. Bordás Roland oda-nem-illően bőséges mozdulataival például in-

kább kisfiús, mintsem férfias a falusi agglegény szerepében.

A nővérek tizenöt, illetve tíz éve tartó történetünk idejére már kissé fals turbékolása Magdó szép reményeinek antipódja. Barta Ágnes kitűnő bugrislány, bár a darab elején halkabb, mint a többiek, amiért talán a komikus intenzitással fogyasztott szárazkolbász-pálinka kombináció által előidézett teliszáj felel. Paraszti magánhangzónyújtásaival azonban senki más nem versenyezhet.

A darab tetőpontja azonban egyértelműen a tyúkanyóból könnyein át fiatal szerelmissé szellemülő Kömény Ignácné Márta (Szűcs Nelli) monológja. Márta szavai, apró mozdulatai, végső lemondása kiválóan passzolnak Tamási már-már mágikus realizmusra hajazó stílusához. A paraszti előadásmód mellett a paraszti színt csak nyomokban tartalmazó rendezés majdnem tökéletes harmóniába hozza az akció-dikció-dramai csönd hármását. Az előadás feloldásaként a két énekes madárnak csupán a csivitelését halljuk, szárnycsapásaik a néző számára láthatatlanok maradnak. Az Énekes madár ezen feldolgozásában azonban a kimondottak mellett még azt is jól esik „hallgatni”, amiről csupán a csendek beszélnek.

(Ozsváth Eszter)

Van valami mágikus asszonyi erő és nemcsak a székely nőkben, ami erőt és méltóságot ad a gyengé-

bik nemnek. Valami makacs erotika abban, ahogy valaki 15 év várakozás után tagadja meg a „kalákában házasságot”. Van valami erő és függetlenség ezekben a nőkben és ha elég figyelmesek vagyunk, másodpercekre elcsíphetjük a színésznők arcán. Talán nem a pusztán ösztön és véletlen műve ez.

Elhangzanak szövegek, melyek utalnak a fiatal pár és a másik két pár között lévő különbségre. Sajnálatos, hogy ez a szövegen kívül semmilyen más eszközzel nem lett megmutatva. Talán egy más történetet nézhetünk volna végig. Bár nem is ez volt az előadás „hibája”. Izgalmas, szép történet. Csodálatos alakításokkal és igazi torokszorító jelenetekkel tarkítva. Utólag visszagondolva mégis azt éreztem, hogy didaktikus és hosszú.

Az előadás vége mégis "csoda" volt. Számomra mindig csoda a színházban, ahogy a nézők láthatatlan arcán megcsillan az értelem - az a láthatatlanul is eltéveszthetetlen érzés, hogy az üzenet célba ért, a nézők (és játékosok) közössége pedig együtt megértett valamit. Például az életet a halál után, abból, ahogyan egy madárka csiripelt a sötétben. Hirtelen megbocsájtottam mindent és élveztem, ahogy a jó elnyeri méltó jutalmát. Élveztem ezt az emberekben mélyen elásott, gyerekkorunkból visszamaradt mesevégi nyugalmat, a világ rendjének és az Isten kegyelmének közös élményét, tapasztalatát.

(Keresztes Ágnes)

Az Énekes madár nem könnyű választás, a darab egyik ismerve épp a problematikusága, a székely író ugyanis egy ritkán alkalmazott dramaturgiai eszközhöz nyúlt: a csodához. Tamási Áron színpadi szövegeiben a megoldás gyakran egyenlővé válik a csodával, egyfajta természetfölötti, ha úgy vesszük „kegyes” feloldással, ez jelenik meg az Énekes madár végkifejletében is, ahogy a tiszta és jóra való szerelmesek hirtelen köddé válnak és eltűnnek megtorlóik elől. A befejezés egészen költői, a szerző így fogalmazott erről: „[...] érzésem szerint a jövő drámája nem a tények művészi megszerkesztése nyomán születik meg, hanem olyan költői mű lesz, melynek szárnyaló szertartása alatt bűvölet szállja meg a néző lelkét, és édes megrettenéssel fogja érezni, a szentek vagy a madarak sorába került.”

Szabó Sebestyén László rendezésében inkább a darabindító négyes tudott kiteljesedni, maguk mögé szorítva a tiszta szerelmesek játékát. A néző inkább a beteljesületlenségük miatt kegyetlenkedő idősebbekkel tud együtt rezdülni, amely számomra nem jelenti a mű félreértelmezését, csupán azt, hogy a szerző által előrevetített színház képe még mindig csupán álmokkép.

(Rosznáky Varga Emma)

A dráma megírásának idején komikusnak ható témákon, mint az erőszak, az alkoholizmus és vénkisasszony csúfolás, ügyesen továbblik, így kihangsúlyozva ezeknek a jeleneteknek a barbár természetét.

Katona Kinga és Barta Ágnes nem megszokott vénkisasszonyok: étellel teliek, vágyakozóak, miközben minden szavukban és gesztusukban benne van a sóvárgás, hogy

sorsukat megfordíthassák. Ez az elfojtott érzelmdömping kap szabad utat az előadás végén, ahogy a végső megsemmisülést felváltja az ebből fakadó hihetetlen nagy bosszúvágy. Bordás Roland és Kovács Tamás, hiába hogy számtalan lehetőség adódik, mégsem válnak ripaccsá, sőt az által, hogy minden mondatukat teljes drámaisággal tálalják, egyedül nekik sikerül igazán humorossá válni.

Összegezve, minden sutasága ellenére a Nothes Theater Énekes madara elbűvölő, bájos és aktuális, de nem aktualizáló feldolgozása Tamási Áron drámájának. Egyszerűsége és szépsége egy kellemes kapcsolódási pontot nyújt a népszínművek világához, miközben egy percig sem válik bokacsapkodós népszínművé.

(Sorbán Csenge)

A Petőfi Irodalmi Ügynökség Nonprofit Kft. (PIÜ) Szakírói kurzus címmel – a PIM Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézetének szakmai közreműködésével – 10 napos programot hirdetett, amelyre szeretettel várta a színház és a cirkusz világának megismerésére, annak bemutatására kedvet, elhivatottságot érző fiatalokat.

Tamási Áron:
Énekes madár

Rendezte:

Szabó Sebestyén László.

Játsszák:

Katona Kinga, Barta Ágnes, Szász Júlia, Bordás Roland, Kovács Tamás, Mészáros Martin, Szűcs Nelli, Vrabcz Botond.

Díszlet és jelmez:

Ondraschek Péter.

„Próbálok úgy viselkedni, mintha normális világban élnénk”

A miskolci Cyrano után Alexis Michalik Edmond című darabját rendezte meg Keszég László a debreceni Csokonai Színházban. A nem csak hazájában népszerű kortárs francia szerző munkája színház a színházban történet: az 1890-es években játszódik, az ikonikus vígjáték, a Cyrano romantikus keletkezéstörténete. Az Edmondot 2016 szeptemberében mutatták be a párizsi Palais-Royal Színházban, diadalmenete azóta is töretlen: 2017-ben hét jelölésből öt Molière-díjat nyert el, és pár év alatt több mint kilencszázszor játszották óriási sikerrel az anyaszínházban és vidéki turnékon. Itthon először a Csokonai Színházban láthatja majd a közönség. A rendezővel a munkabemutató előtt beszélgettünk.

– 2019-ben a Miskolci Nemzeti Színházban Cyrano rendeztél, most pedig itt a Csokonaiában Alexis Michalik Edmond című darabját instruálsz, ami a Cyrano szerzőjéről, Edmond Rostand-ról szól és azt a fikciót viszi színre, hogyan született meg ez a máig népszerű szerelmi tragédia. Véletlen folytatása ez a debreceni munka a miskolcinak, vagy már a Cyrano rendezésekor tudtad, hogy „bele-ragadtál” ebbe a történetbe?

– Számomra véletlen, nem tudtam, hogy a Cyranonak lesz folytatása. Gemza Péter adta a kezembe Michalik darabját azzal, hogy milyen érdekes, hogy épp Cyrano rendeztem a közelmúltban.

– Mennyire érzed szakmai kihívásnak ez Edmond megrendezését a Cyrano után?

– Összetett munka mindkettő. A nagyszabású romantikus darabok első ránézésre avítottak. Különös kivétel a Cyrano, hiszen, ahogy az Edmondban is beszélnek róla, már 1897-ben is régimódinak tűnt, hogy romantikus szerelmi tragédiát vers-

ben szeretne megírni a művész. Az a csodálatos a Cyranóban – amit azóta negyvenéveszt adtak elő világszerte és a francia írott színház talán legnagyobb sikere – hogy a romantikus-melodramatikus tragédia, ez az összetett, szép és szomorú történet „Romhányi József-nyelven” van megírva, így minden korosztály, 9 évestől 99 évesig talál benne egy réteget, ami hozzá szól és ami szórakoztatja vagy elgondolkodtatja. Ez kivételes írói tehetségről árulkodik, maga a szerző sem tudta ezt a bravúrt megismételni, Rostand-t egydarabos szerzőként ismerjük. A darab egyébként filmen is óriási siker, gondolok itt a '30-as évek hollywoodi filmes változatára, vagy az 1990-esre, amiben Depardieu játssza a főszerepet és aminek sok jelenetét Szilvásváradon vették fel. Ami az Edmondot illeti, sokan bizonyára könnyű műfajnak tartanak és biztos kapásból utasítanak el azzal, hogy ez egy „romantikus baromság”. Azzal együtt, hogy én sem tudnék egész életemben ilyen műveket rendezni, mégis, ahogy beleásom magam, technikailag és lélektanilag is pontos szerepívetek és pontos történetet találok, virágnyelven előadva. Bravúr a Cyrano

is és bravúr Michalik Edmondja is, amit 2016-ban mutattak be Franciaországban és azóta nem lehet levenni a francia színházak műsoráról. Michaliknak újra sikerült egy olyan komerciálisan is rendkívül sikeres darabot létrehozni mai magánszínházi körülmények között, ami művészi értéket is hordoz magában.

– Az Edmondhoz hasonló, valamilyen alapmű köré épülő darabok akkor működnek jól, ha az eredeti mű valóban közismert. Mennyire lehet bízni abban, hogy a mai közönség is, a fiatalok is, ismerik Cyrano de Bergerac történetét? Lehet erre építeni?

– Mi bízunk ebben. A 2019-es miskolci előadás nagy sikert aratott, és nincs olyan nagy színház Magyarországon területén és határon túl, ahol ne mutatták volna be. A Cyrano a magyar színházi kánon része, a kardoos, nagyotmondós, nagyorrú figurát mind ismerjük. Hogy ő mennyire tragikus szerelmi hős, azt kevésbé. De nem aggódom emiatt, mert a Michalik-darab a maga lábán is megáll. Az csak plusz élvezet, ha felismerem benne az eredetit. Van például egy jelenet, amiben a későbbiekben Cyranót eljátszó színész öltözőjében improvizálja le Edmond az orr-monológot. A jelenet anélkül is élvezhető, hogy ismerném az eredetit. A történet végigkövethető előzetes ismeretek nélkül is, ahogy egy darab születésének minden kincsével együtt megszületik a hatalmas siker. Az Edmond című darab, ami idén magyarországi ősbemutató lesz, az

1897-es darab idézeteivel játszik, aki ezt felismeri, pluszba kap még egy élvezeti egységet.

– Az Edmond története egy olyan időszakban játszódik, amikor a színház válsághelyzetbe került a mozgófilm megjelenése miatt. El is hangzik a darabban a kétségbeesett mondat: „Egyébként mindegy. Tíz év múlva úgyse lesz színház. (...) Csak mozgóképszínház lesz.” Mennyire érzed ezt a jelen helyzetben áthallásosnak? Azt látjuk, hogy a járványhelyzet miatt a színházak arra kényszerülnek, hogy a színházi jelenlét varázsát a filmezés, a streamelés egyéb előnyeire cseréeljék. Hogy úgy kérdezzem: szerinted tíz év múlva lesz színház?

– Már az én életemben megtörtént a videótékák, a kereskedelmi tévék megjelenése, és elmondható, hogy a legősibb műfaj, a színház feje fölött állandóan lebegnek kardoosok. De még sosem éreztem annyira veszélyben a műfajt, mint most, a pandémia és az azzal járó gazdasági válság miatt. Felmerül bennem a kérdés, hogy ez a felépített hatalmas siker, hogy évi 6 – 6 és fél millió jegyget ad el a magyar színház, ha csak a fővárosi és nagy vidéki színházakat vesszük, ami óriási szám, hogyan fog visszaépülni abból a teljesen jogosan érzett nézői bizalmatlanságból, hogy nézőként nem szívesen ülök be 50 centire egy mellettem szuszogó ember közelébe egy 2-3 órás előadásra. Az eddigi tapasztalatom az, hogy jóindulatúak a nézők, a megvásárolt

bérleteket nem váltják vissza, de nem is jönnek el az előadásra. Ezzel együtt azt gondolom, hogy a filmezés és a streamelés felé való elmozdulás átmeneti, valamennyi talán megmarad ebből a járvány után is, de személy szerint a streamelést vagy az előadásfelvételek online közlését nem tartom egyenrangúnak az élő színházzal, nem tudja helyettesíteni azt. Elengedhetetlenül fontos a varázslat megszületéséhez, hogy interakció legyen a színpad és a nézőtér között. Nagyon remélem, hogy kibírja a színházi rendszer ezt a nehéz időszakot és nem esik annyira vissza a nézői érdeklődés, hogy ne legyen visszatérés. A pályám huszonöt éve alatt sokszor temettük már a színházat, de most érzem azt először (bár nem akarok pesszimistának tűnni), hogy olyan bizalomvesztés van az egészségügyi helyzetből kifolyólag, ami aggodalomra ad okot. Vajon mikor fognak visszatérni a nézők, és vajon ebben a bizonytalan és megosztott világban lesz-e arra idegzetük, türelmük, figyelmük, hogy olyan kérdésekről gondolkozzunk közösen – amikor egy vakcináról nem tudunk közösen gondolkodni –, mint például, hogy létezik-e örök szerelem?

– Az Edmondban rohamléptekben, a bemutató előtti hetet végig improvizálva születik meg a sikerdarab. Te, aki mögött már van néhány évtizednyi színházi múlt, mennyire látod életszerűnek, hogy ilyen gyorsan áll össze egy előadás?

– Van az egész darabnak egy romantikus ízvilága, van egy kis ízjavító benne, az a bizonyos hatodik íz, az umami, amit a gyorséttermek tesznek bele a kajába, hogy úgy érezd, muszáj még egyszer enned. Szóval az Edmond „meg van umamizva”. De nem tudok megcsípni benne semmi valószerűtlent, amire felkapnám a fejem, hogy ilyen a valóságban nin-

csen. Fel van stilizálva, hogy fordulatokban gazdag sztorit kapjunk. A színház pedig annyira régóta létezik, hogy mindenre és mindennek az ellenkezőjére is van példa. Az biztos, hogy nem véletlenül lett kitalálva, hogy van a főpróbahét, amikor össze kell állnia a különböző irányokból érő folyamatoknak. És az sem véletlen, hogy a színházból kinötte magát a rendezői szakma. Akkoriban, amikor az Edmond játszódik, még nem létezett a mai értelemben vett rendező, valamelyik színész vezette le az előadást, ők voltak az első rendezők. Hogy a rendezés egy összetett, sok tudást igénylő szakma lett, ez a huszadik század vívmánya. Én magam is színész vagyok alapvetően, de diploma után folytattam tovább az egyetem rendező szakon. A rendezés iránt való érdeklődésem úgy kezdődött, hogy az osztálytársaim kértek meg, hogy segítsék össze-rakni, véleményt mondani, kívülről nézni egy-egy jelenetet. Horvai István színésztanárunk harmadikban rám bízta Csehov Sirálya egy jelenetének rendezését, amikor saját színházi előadását az édesanyja birtokán, a tóparton adja elő Trepljov. Ezt a jelenetet az teszi izgalmassá, hogy a színházak hogyan csinálják meg a színházon belüli előadást. Ez volt az első rendezésem.

– *Az előadás végén elhangzik egy meghatóan alázatos mondat az egyik színész (pontosabban öltöztetőnőből lett alkalmi színész) szájából, valahogy így: „én csak szél vagyok”, arra utalva, hogy a hosszútávú siker, az öröklét az íróé, az ő neve fog fennmaradni az utókor számára, míg a színészt elenyésztik. Rendezőként mennyire érzed magad „szél hozott – szél visz el” figurának?*

– Mivel a színház jelenidejű műfaj és csak a jelenben működik, ezzel nincs problémám. Nem szenvedek a

gondolattól, hogy talán az unokám lesz az utolsó ember, aki emlékezni fog a nevemre, és generációk múlva már nem fogják tudni, ki volt az a Laci bácsi. Ehhez én hippi vagyok, a családom és barátaim a legfontosabbak, és az, hogy huszonöt év múlva is szeretem a szakmám. Még így maszkban is. Azt gondolom, hogy akinek nem az az életcélja, hogy egy élvezetes, gazdag, szórakoztató életet éljen, hanem azon gondolkodik, hogy mit fog letenni az asztalra és micsoda nyomot fog hagyni a világban, az menjen François Mitterrandnak, ne a színházban keresse a helyét. Itt sztorikban él tovább az ember, nekem is már több olyan történet jutott vissza a fülembe, amit nekem meséltek magamról. Hogy benne leszek-e a színház történetben? Nem érdekel. Még frusztrációt sem érzek. Voltak olyan gondolataim, hogy a sok év tapasztalatát, hogy megjártam már ezt a szakmát nullától a százig, milyen érdekes lenne átadni. Tizenhét-tizennyolc éve volt lehetőségem tanítani a felsőoktatásban, de ott is arra jöttem rá, hogy inkább tapasztalt barát vagyok, össze lehet tőlem szedni sok mindent, de nem vagyok ex katedra ember. Nem izgatott, hogy oktassam a fiatalokat, akik iszák majd a szavaimat. Csodálatos, ha valaki ebben felfedezi magát, én nagyon nem ez vagyok. De így is szerencsésnek érzem magam, hogy abból a kevés dologból, amivel hosszú évtizedeken át foglalkozhatok, abból megmaradt a rendezés és azzal foglalkozom. Ez a legnagyobb öröm, hogy abból élek, amit szeretek. Igyek csak és kizárólag szakmai kérdések mentén dolgozni. Próbálok úgy viselkedni, mintha normális világban élnék, nem akarok megfelelni azoknak, akik szétszakítják a szakmát. Fórumokban hiszek, nem kiáltványokban. Most leginkább annak örülök, hogy itt Debrecenben az Edmond-próbák alatt élő emberekkel találkozom.

Nem az a teljesítmény, ha valaki kötöttségek nélkül szabad

A lélek közvetlen és összeköt – interjú Kiss Józseffel

Az ideális színház bátorít, erőt és reményt ad vallja Kiss József Jászai Mari-díjas színművész, rendező, drámaíró, akit nemcsak arról kérdeztünk, hogy érzi magát ebben a pandémia sújtotta helyzetben, hanem a többi közt arról is, mi az amit szeretne színpadra állítani és miért fontos számára, hogy közéleti kérdésekben is megszólaljon.

– Nem lehet kikerülni a kérdést, elfelejteni, hogy milyen helyzetbe került/van a világ körülöttünk. Hogy vagy ebben a helyzetben? Hogy érzed magad emberként és művészként?

– Hazudnék, ha azt mondanám, jól. Valakik megmérgezték az egész világ életét. Játszanak velünk. Kísérleteznek. Átrendezenek. Remélem, nem akarják megváltani a világot.

– Inkább inspirál vagy nyomaszt ez a helyzet?

– Nyomaszt. Hihetetlenül romboló, hogy nem ölelhetjük meg egymást, nem foghatunk kezét, nem csókolhatjuk meg egymást. Elvették a közvetlenséget. A találkozás öröme. Absztrakttá vált az élet. Ez az absztrakt embereknek nem nagy változás, de én szeretem kimutatni az érzéseimet, megérinteni azt, akivel beszélek. Ez a dermesztő távolságtartás valóban eltávolítja az embereket egymástól. A madách-i falanszter felé vezet ez az út. A színház is tetszalott. Most érződik igazán, mi a színház lényege... Amikor hiányzik.

– Békéscsabán rendezed Tamási Áron: Vitéz lélek című művét. A darab a 20-as években játszódik, miért érzed fontosnak most, a 2020-as évek elején ezt a művet?

A magyar és az egyetemes drámairodalom egyik legszebb darabját rendezhetem meg a Jókai Színházban, éppen most. Ezúton is megköszönöm Seregi Zoli barátomnak. Legalább húsz éve szeretném megrendezni, évekig ajánlottam Balázs Péter figyelmébe is Szolnokon, míg aztán Vidnyánszky Attila ezzel a darabbal debütált a Nemzeti Színházban, mint színgazgató.

Olvastam az akkori fanyalgó kritikákat. A kritikusok egymást túllitálva utasították el Tamási világát, ízlését, álmait, hitét. Pedig ez a színdarab egy csoda. Talán éppen ezért. Nem absztrakt, hanem spirituálisan költői. Szabad. A liberális kritikusok oda már nem voltak hajlandók követni Tamásit. Leblokkoltak, és az öklüket rázták a távolodó művészekre.

Már-már a mese határát súrolja, olyan tiszta a főhős, mint egy gyermeknek való mese főszereplője,

aki szorgalmas, áldozatkész, bátor, becsületes, hűséges. És, természetesen, szenvedő, vágyakkal megvert, kétségekkel viaskodó férfi. Ilyen a valóságban nem is lehet, mondták az irigy kritikusok. Pedig dehogynem.

A darab a 20-as években játszódik, egy székelyföldi kis faluban, ahová hazatér a nagy háborúból egy fiatalember, aki hét évig volt távol, előbb harcolt, majd hadifogságban éhezett. Hét év idegenben, borzalmak között. Menyasszonya elhagyta, szülei meghaltak, a házat, ahonnan legényként bevonult, felverte a gaz, lassan rombadől... Ninestelen, hazátlan, vagyontalan. Földönfutó... Itt találhatunk politikai aktualitást, de erre nincs szüksége ennek a remekműnek. Ez örök emberi erényekről és gyengeségekről beszél. És ez a fiatalember napokig ül a háza és házaja romjain, majd feláll, elmegy, és vásárol a cigányoktól egy szamarat. És ezzel a számmal elindul egy úton. Alulról, szerényen, de elszántan, hittel és hűséggel. És eléri a céljait.

A járvány miatt az egész emberiségtől elvették a szabadságot. Milliók lettek földönfutók. Annyian halnak meg, mint egy háborúban. Aktuálisabb nem is lehetne a darab. Én a lelki aktualitást többre tartom, mint a politikait. A politika materiális, absztrakt és elválaszt, a lélek közvetlen, és összeköt, és csodákban gazdag.

– Rendszeresen véleménymondasz aktuális kérdésekről is. Többször és markánsan megszólaltál az SZFE ügyében is. Miért?

– Mert a liberális megszólalók, véleményvezérek, narratíva-gyárosok képmutató, farizeus viselkedést követnek. Miközben sajnáltatják

magukat és eljártassák, hogy áldozatok, elfelejtenek a lényegről beszélni. Hogy az egyetemünkön (mert a miénk is, akik másképp látjuk a világot) egy liberális hatalmi csoportosulás szerezte meg a monopolisztikus irányítást. Ez van.

Az egyetemmé alakulás óta folyik a világnézeti homogenizálás, rafináltan, fű alatt. A nagy jogvédők ezt miért nem kifogásolták? Vagy hallott valaki az egyetemfoglalással szembemenő véleményeket a diákok és a tanárok oldaláról az ősszel? Miért nem? Egyetlen ellenvélemény sem volt? Egyik tanár, vagy diák sem gondolkozik másképp? Vagy elhallgatták? Vagy netalán megfélemlítették őket? A demokrácia, a szólásszabadság arról szól, hogy sokféle hang hallatszik. Az egyetemen miért volt csak egyféle hang? Nekik szabad? Nem kettős mérce ez? Nem képmutatás ez?

Nem vagyok liberális, hívó keresztény vagyok, nem vagyok hajlandó félni senkitől a véleményem miatt. Ha földönfutónak kell lennem egyszer ezért, vállalom. Majd a Vitéz lélek főhősének példáját követem, és veszek egy szamarat. Szabad vagyok.

– Mi oldhatná fel az SZFE körül kialakult helyzetet?

– Az őszinteség. Az elkövetett hibák beismerése. A szembenézés. Ez is lelki dolog. Nem politikai. Az a szabad ember, akit nem elvek irányítanak, hanem a saját bátor felismerései. Sajnos, vannak rossz jelek. A sok felmondás a tanárok körében azt jelzi, hogy nincs önvizsgálat. Még nincs. Majd az idő, talán...

– Elvállaltad, hogy tanítani fogsz az SZFE-n. Miért? Milyen

tervekkel, elképzelésekkel indulsz neki a dolognak? Van-e esetleg egy vezérgondolat, ami köré építkezel?

Elvállaltam, de még nem kaptam feladatot. Remélem, az új kuratóriummal sikerül megegyeznünk. A tervem az, hogy a mesterségbeli feladatokon túl meg tudom ismerettni az ifjakkal Hamvas Béla és Márai Sándor művészetelméleti gondolatait, hogy valóban sokoldalúan művelt és nyitott művészekké tudjanak válni. Akiknek nemcsak önös jogai vannak, de közösségi kötelességei is. Nem az a teljesítmény, ha valaki kötöttségek nélkül szabad, hanem az, ha a kötelességek hálójában is meg tudja őrizni szabadságát. Ha kiiktatják a spirituális, a közösségi, ha úgy tetszik, hazafias, vagy éppen a családi kötelességeket, egy fiatalember azt csinál, amit csak akar. Látszatra. Mert akkor jönnek a nagy manipulátorok, és a szabadságra hivatkozva újra rabságba vetik az emberiséget. És a „szabad” fiatalból ráncos, gyűlölködő, absztrakt, s végül magányos és beteg vénember lesz.

– Eddigi pályádat figyelve a fiatalok mindig is fontosak voltak számodra. Szolnokon elindítottad az Ádámok és Évák programot, ami országossá bővült. Miért tartod ezt a munkát fontosnak?

– Kötelességünk mindent átadni a fiataloknak, amit megtudtunk erről a világról. Ennek millió formája van, az Ádámok és Évák az egyik. Azért küzdök, hogy minél többféle módon megtehessem ezt.

– Milyen számodra az ideális színház?

– Az a színház, mely csak kérdéseket tesz fel, nem jó színház. Ott nincs katarzis, ami a színház lényege. Az a színház kerüli a felelősséget. De

a művészek – hiszek benne – többet tudnak az ember természetéről, mint a hétköznapi ember. Mi gátolhatja meg a felelős művészt abban, hogy ne nyilvánítson véleményt, ha tudva tudja, melyik a helyes irány? Nagy felelősség. Nem szájbarágós színházat kell csinálni, de olyan színházat igen, ami bátorít, ami erőt és reményt ad. Mihez ad erőt? A küzdelemhez, a jó döntéshez. Bátorságot a nyitottságot, az empátia, végső soron önmagunk kereséséhez. Hitet a szeretethez, hogy van értelme. Erőt az akarathoz, a megismeréshez. Hogy vállald önmagad, hozz áldozatot, és segíts másokon. Hogy az embereket boldoggá tehesd.

– A Vitéz lelkét már húsz éve szereted volna megrendezni. Van még olyan mű, amit szeretnél rendezőként színpadra állítani, de még nem került sorra? Melyek és miért?

– A saját darabjaim. Hat éve jelent meg önálló drámakötetem, Angyalok a függöny mögött címmel. Nyolc darab van benne. Bármelyiket örömmel megrendezném, újra is.

Vidnyánszky Attila nagyon szereti A Nap fia c. drámámat, még debreceni igazgató korában jelezte, hogy megrendezné. Türelmesen várom...

A mai magyar kortárs dráma ebek harmincadján van. Németországban a közönség elvárja a kortárs drámát. Szívesen vennék részt egy magyarországi intézményi háló megalkotásában, amely a magyar dráma reneszánszának megteremtését tűzné ki célul.

A Németh Antal vezette Nemzeti Színházban évente rendszeresen 8-10 eredeti magyar ősbemutatót tartottak. Ma már a szerzők felét nem is ismerjük. De Bajor Gizi és Jávor Pál játszották a főszerepeket. A közönség mondta ki végül az ítéletet. Ez tetszik!

Mindörökké István, a király

Közkívánatra: Feké Pálék visszatérnek a barlangszínházba

A 25., 30., és 35. jubileumi István, a király produkciók címszereplője, Feké Pál életéhez szorosan hozzátartozik a kultikus rockopera. Megváltoztatta a pályafutását, kíséri sorsát. Tavaly óriási, kirobbanó sikerrel vendégeskedett a fertőrákosi barlangszínházban a mű általa megálmodott koncertváltozatával. Közkívánatra idén, augusztus 14-én visszatér a játszóhelyre, hogy a nagyszabású, látványos fény- és animációs technikával készült, modern megszólalású előadást újra láthassák a nézők a legendák évadában.

A tavalyi országos turnéban Feké Pál, Szomor György, Simon Boglárka, Dolhai Attila, Borbély Richárd / Serbán Attila, Herczeg Flóra és Novák Péter állt színpadra. Őket kísérte a kitűnő zenészekből álló Crescendo Music Orchestra. A közönség visszavárja őket, hogy a legenda tovább éljen az évszázados falak között.

A soproni színházhoz és a hűség városához ezer szállal kötődő Feké Pál tavalyelőtt ünnepelte pályafutásának két évtizedes jubileumát. Gazdag összegzést készíthetett, hiszen félszázad meghaladja azoknak a rockoperáknak, musicaleknek, zenés műveknek a száma, amelyeknek főszerepét eljátszhatta. Ezek közül kiemelkedik az István, a király.

A darab dalai hozzájárultak ahhoz, hogy kamaszként eldöntse, a színpad felé veszi az irányt. A mű amerikai turnéján mindössze 20 éven már Koppány szerepét énekelte, később Kecskeméten Tordát játszhatta el. A 25 éves rockopera jubileumának tiszteletére meghirdetett Társulat című televíziós műsor győzteseként végleg megpecsételődött a kapcsolata az István, a királlyal. Azóta is szívügye Szörényi Levente és Bródy János legendává vált szerzeménye. Több rendezésben, feldolgozásban, országos aréna turnékon, színházakban énekelte a főszereplők

dalait. Főként Istvánt, máskor Koppányt.

Az előadó nem tesz különbséget abban, hogy melyik figura bőrébe bújik szívesebben. Ahogy korábban elmondta, Koppány figurája szerinte népszerű a nézők körében, mert a klasszikus rosszfúkat, lázadókat szeretik az emberek. Ez ebből a szempontból a műben egy direkt szerep. Egyértelműek a céljai, indítékai. A dalai is ilyen célzottan kemények. István szerepéről viszont azt gondolja, összetettebb, önmarcangoló, lírai, miközben megkövetel egy vezetői kiállást, határozottságot. Ez a kettősség énekesileg is próbára teszi az előadókat.

Feké Pál annak tiszteletére, hogy a Boldizsár Miklós műve alapján készült rockopera 35 éves lett, létrehozta a darab keresztmetszetéből készült koncertturnét. Ez az István, a király produkció teljesen az ő elképzeléseinek megfelelően jött létre a Zikkurat Színpadi Ügynökség különleges engedélye alapján. A látványos koncertshow óriási siker volt az országban több helyen, így tavaly a fertőrákosi barlangszínházban is, ahol a közönség felállva ünnepelte a stábot.

Közkívánatra a csapat visszatér a nagyszabású produkcióval és a feledhetetlen dalokkal Fertőrákosra. A legendák évadában a nézőkkel együtt szeretnék a mű történetét tovább írni. Barlangszínházi legendaként.

A mű legendája

S, hogy az István, a király mű, amely Boldizsár Miklós Ezredforduló című drámája alapján készült, mitől vált legendává és forradalmi hatásúvá az országban? Sokan sokféle módon igyekeznek ezt megfjteni. Az akkori politikai helyzet, a történet, a történelem mind az előadás kezére játszott. Szörényi Levente zeneszerző szerint ennyi év után elmondható, hogy ez a darab egyfajta nemzeti összetartozást indukál, amit egyszerűen három és fél évtizede nemzeti minimumnak hívunk. Ami a krónikákba bekerült

a legenda születéséről: az István, a királyt 1983. augusztus 18-án mutatták be a budapesti Városligetben Koltay Gábor rendezésében, Novák Ferenc koreográfiájával. Akkor a hat előadást 120 ezer néző látta. Fél óráig tartott a taps. A műből készült lemezből kétmilliót adtak el. Annak idején 100 ezer eladott lemezért járt arany-, 250 ezerért platina-, 500 ezerért gyémántlemez. Bródy János amikor elkezdte írni az István, a király szövegét, eleinte nem színpadi műként kezelte azt, hanem nagylemezben gondolkodott. Abban az időben a bakelitalbumok forgalma ugyanis több százézes volt. Az

István, a király zenei anyaga a Fonográffal és Márta István hangszerelésében szült az ősbemutaton, a később színpadra állított verziók is sokáig ezeknek az alapjait használták. Akik pedig a színpadi legendát megteremtették: Pelsőczy László és Varga Miklós, Vikidál Gyula, Deák Bill Gyula, Nagy Feró, Sebestyén Márta, Berek Kati, Sára Bernadett, Victor Máté, Juhász Jácint, Hűvösvölgyi Ildikó, Balázsovits Lajos, Körtvélyessy Zsolt, Nyertes Zsuzsa, Tóth Enikő, Szakácsi Sándor, Sörös Sándor, Balázs Péter, Halmágyi Sándor.

A közönséget felváltotta a fogyasztó

Az Imágó után ismét a Csokonai Színházban rendez Pass Andrea. A drámaíró új darabja, a *Finálé* iskolában megtörtént, ugyanakkor minden zárt közösséget érint(het) ő problémát feszeget. A darab szűk körű munkabemutatója után beszélgettünk a rendezővel.

– *A debreceni Imágóban Kafka Átváltozásához nyúltál, egy korábbi munkádban pl. Tarr Béla filmjéhez, most pedig ismét saját történetet vittél színpadra. Lehet azt mondani, hogy a karaktereid a „földön beverték”, és csak értük kellett nyúlnod? Ha médiafogyasztók vagyunk, ha nem, vagy épp igyekszünk távolságot tartani, ezek a figurák betolakodnak az életünkbe, ott vannak a hátunk mögött. A zaklató jelenlétiük, a médiumok romboló hatása sarkallt arra, hogy kreálj köréjük egy történetet?*

– Nyár elején belefutottam egy YouTube csatornába. Elkezdtem nézni a videóit, mert volt valami mélyen nyugtalanító az egészben, meg akartam érteni. Amit ez a bizonyos csatorna közvetít, az sokak számára a vágyott tökéletesség, szépség, jólét, szeretet, harmónia. Aztán belefutottam egy TikTok szereplőbe, ami a másik véglet az önmagukat középpontba helyező tartalomgyárosok skáláján, az a fajta médiaszereplő, aki látványos sebezhetőségének, esendőségének köszönhetően hamar a nézők céltáblájává vált. Ez a két végpont kezdett el érdekelni, hogy hogyan tudom őket egy, már-már mitikus történet két végpontjaként ábrázolni egy drámában. Valahol középen helyezkedik el az a szociálisan kiszolgáltatott fiú, akit a kereskedelmi televízió hülyegyerekként értékesít, és akinek műsorai szintén felkerülnek az online térbe. Egy különös univerzumot képeznek ezek a közösségi média szereplők, amelyben egy kisgyerek még mindig a valóságot keresi, ez lesz az ő hübrisze.

– *Egyszer azt nyilatkoztad, hogy az olyan témák motiválnak színházcínálásra, amelyek megfontuló kérdéseket tesznek fel számokra. Az influenzazerekekkel, véleményvezérekkel teli hétköznapjainkban mi foglalkoztatott? Miben látod a legnagyobb veszélyt velük kapcsolatban?*

– Nem sokkal azután, hogy körvonalazódott a darab témája, olvastam egy interjút Gulyás Mártonnal, aki a YouTube csatornáján rendszeresen foglalkozik a médiaipar szereplőivel. Az interjúban említette Mark Fishert, akinek most jelent meg magyar fordításban a blogjaiból összeállított könyve. Rengeteg gondolata, nyelvi leleménnyel megalkotott definíciója került a darabba. Fisher szerint „a közönséget felváltotta a fogyasztó, a kulturális kalandvágyat a konformizmus, bizalmatlanságot szülve a nagy elbeszélésekkel szem-

közösségi médiában nagy követési számmal rendelkező véleményvezérek, influencersok sokasága demoralizálja a társadalmat, és ennek nagy hatása van a mi munkánkra is, hiszen a nézői, befogadói aktivitást bénítják meg a fastfoodhoz hasonlatos, könnyen emészthető tartalmaikkal. Szerencsére megtalálhatjuk ezeknek a személyeknek és tartalmaiknak a kritikusait is, de ők sajnos kisebb számban fordulnak elő.

– *Hamar kialakult benned a kép, miközben a témán gondolkodtál, hogy velük szemben egy érzékeny közeget, a gyerekek nevelésére, nem csupán oktatásukra hangsúlyt fektető iskola kitétséget mutasd meg?*

– Ez még egy másik darabötletből maradt a történetben. Eleinte a fekete pedagógiáról szerettem volna előadást csinálni, egyébként pont

nappal később megláttam azt a bizonyos csatornát, és felülírták ezt a témát, égetőbbnek éreztem most a médiaipar hatásáról beszélni. Az iskolai közeget hasznosnak éreztem megtartani, hiszen az igazgató a mi történetünkben a kulturális értékek védője, ami egy erős ellenpont. Ugyanakkor megosztó pedagógiai módszerei miatt áldozatul is esik a médiának: botránnyá duzzasztott médiaszenzációt kreálnak belőle, és ezzel ellehetetlenítik a munkáját.

– *Manapság kezdenek cikkezni a vírusjárvány okozta pszichés nehézségekről, hogy milyen hosszútávú társadalmi hatása lehet a bizonytalanságnak, a bezártságnak. Vannak vélemények, amelyek ezt az időszakot az önmegvalósítás idejeként próbálják értelmezni, mások a háborúk okozta következményekkel és az újratekintés nehézségével számolnak. Befolyásolt az írásban, hogy a vírus újra és újra felülírta az életünket?*

– A vírus engem leginkább arra figyelmeztet, hogy ember tervez, Isten végez. Meglepető módon kevésbé deprimál most ez a helyzet, mint tavasszal. Ugyanakkor nagyon kemény munka a türelem gyakorlása, de jelenleg ez a feladat. A *Finálé* című előadás, ahogy a címe is mutatja egy végállapotot rögzít. Bár az eredeti darabötletnek semmi köze nem volt az apokalipszishez, már akkor ez volt a munkacím. Ez maradt, ami a történetünk, illetve a jelenünk kontextusában sokkal fenyegetőbb jelentést nyert.

– *Hogy éled meg a nézők hiányát?*

– Januárban streameltük a *Vígben* A vándorkutyát. Ezeknél a közvetített, nézők nélküli előadásoknál úgy zárjuk le a felvételt, hogy a végén a színészek beállnak egy sorba, és lassan lemegy róluk a fény. Az a csend, ami a sötétet követte, brutális volt. Akkor éreztem igazán, hogy a világ megváltozott, és már sosem lesz olyan, mint azelőtt. Még akkor sem, ha egyszer ismét nézők előtt játszhatunk.

– *Réti Adrienn és Tolnai Hella már szerepelt a darabjaidban, de a *Finálé* több szereplőjével, így az iskola igazgatóját alakító Ráckevei Annával most dolgoztál először. Hogy éreztél magad a próbák során?*

– Felemelő, ha egy motivált színészcsapattal hoz össze az élet. Pedig nagyon aggódtam, hogy mennyire lesz rossz hatással rájuk ez a kilátástalan helyzet, hogy nem tudni pontosan, mikor lesz igazi bemutató, mennyire lesznek emiatt kedvetlenek, de ennek a nyomát sem éreztem. A kezdetektől volt valami nagyon termékeny egységesség, őszinteség, kíváncsiság és nem tudok rá jobb szót, de jóindulat a csapatban, segítő szándék egymás munkája iránt. Nagyon megszerettem őket, már most hiányoznak. És persze a stáb is, illetve Garai Judit, az előadás dramaturgja, akinek szintén szívügye volt ez a darab.

– *A *Finálé*t a *Jurányiban* is játszották majd rendszeresen. Szempont volt benned írás közben, hogy két különböző közegben is meg kell találja a közönséget a darab? Van egyáltalán ilyen jellegű kettősség?*

– Nehéz kérdés, mert az *Imágó*nál azt tapasztaltam, hogy megosztottam a debreceni közönséget. Az én előadásaim nagyon is figyelnek a nézőkre, de ettől még célokom, hogy határokat feszegezzünk, hogy tabukat boncoljunk, és ez már lehet, hogy valakinek sok. Gemza Péter, a debreceni Csokonai Színház igazgatója az *Imágó* bemutatója után ismét meghívott a társulatához, majd amikor összeállt a fejemben az új darab, jeleztem neki, hogy a *Finálé*ban szeretnék elmenni a falig, és ő ennek természetesen örült. Péterrel már a kezdetek kezdetén kimondtuk, hogy ezt az előadást a fővárosban is szeretnénk játszani, Kulcsár Viktória, a *Jurányi* vezetője lett ebben a partnerünk. Az előadás február 12-én eljutott a munkabemutatóig, ami jelen körülmények között óriási dolog, már csak a közönség hiányzik.

Fotó:
Máthé András
és Bartha Máté.

ben.” Ezen nekünk, alkotóknak, kötelességünk változtatni, fel kell ébreszteni a közönséget az azt a bizonyos kalandvágyat, amellyel kedvet kaphat a jelentések felkutatására. A

egy általam sok tekintetben nagyra értékelt youtuber, Paul Street adta az ötletet azzal a videójával, amelyben elmeséli az osztályfőnökével történt konfliktusát. Aztán pár hó-

Óvatosak vagyunk, de reménykedünk!

A Lisys Kft. büszkén vallja, hogy sikerük kulcsa a szakértelmükben, a kreativitásukban és a feladatokhoz való professzionális hozzáállásunkban rejlik. A világ nagyot változott tavaly, de Böröcz Sándor ügyvezető szerint, aki megtalálja a megfelelő válaszokat az új helyzetre, annak jó esélye van a mostani nehéz időszakot is sikeresen átvészelnie.

– Miben változtatta meg a cégük működését a kialakult járványhelyzet?

– Ha visszatekintek a 2020-as évre meglehetősen vegyes kép rajzolódik ki előttem, s ennek az is az oka, hogy a tevékenységünk nagyon sokféle vevőkörhöz kapcsolódik. Nevezetesen vannak az állami és önkormányzati intézmények – ezek jó része kulturális intézmény, vannak köztük például múzeumok is – egy másfajta vevőkörünk az építőiparhoz kapcsolható, az ottani elektromos cégeket szolgáljuk ki. A harmadik nagy csoportunk vevőkörébe az élő koncertek, nagy – általában szabadtéri – rendezvények műszaki hátterét biztosító vállalkozások tartoznak. Ezek a fő körökön kívül negyedikként ott vannak a magánemberek vásárlásai, de ez a szegmens árbevételünk viszonylag kis hányadát alkotja.

A felsorolt felosztások sokszor nem választhatók szét élesen, hiszen a mellékelt fotón (Hlinka Zsolt alkotása) látható közelmúltban elkészült Művészetek Palotája Üvegterem, világítás rekonstrukciója – tervező és kivitelező: Lisys-Project Kft. – bár az építőiparhoz kapcsolódik, a helyszín miatt sorolhatnánk a kulturális intézmények csoportjába is.

– Felsorolta röviden a lényeges vevőköröket, most nézzük őket egyenként, részletesebben is.

– A legutolsóként említett magánvásárlókról nem igazán érdemes többet elmondani, minthogy ők is vásárolhatnak nálunk – sőt örülök, hogy ilyen vevőink is vannak – de nekünk értelemszerűen nem ez a vónal adja a bevételünk számottevő részét. Sokkal inkább érdemes részletezni a harmadiknak említett előadói tevékenységekhez kapcsolódó rentál cégeket. A járvány miatt mindenki előtt világos, hogy az ő tevékenységük pestiesen szólva „a földre állt.” Gyakorlatilag tavaly március óta – talán nyáron volt egy apró nyitások, de az hamar véget is ért – gyakorlatilag nem tudnak dolgozni, hiszen nincsenek koncertek, rendezvények. Ebből következik, hogy a technikai eszközeiket sem újítják meg, ami nálunk úgy csapódott le, hogy a felújítás irányuló, eddig jelentős beszállítói tevékenységünk gyakorlatilag töredékre csökkent. Az állam nyújtott részükre némi anyagi támogatást, ebből nálunk is vásároltak eszközöket, egy majdani újraindulás reményében, de ez alapján véve az ő problémáikat nem oldotta meg.

Az elsőnek említett állami intézményeket nézve vegyes a kép. Annak ellenére, hogy 2020-as évben a kü-

lönböző szabályozások miatt nem igazán volt nézőközönségük, s nem volt náluk folyamatos üzem, bevezették az eddig kevésbé ismert előadási formájukat a streamelt előadásokat. Ehhez némi beruházásokat végre kellett hajtaniuk az eszközparkok tekintetében, de ez sem volt a korábbi évekhez mérhető nagyságrendű. Mivel jegybevételeik nem voltak, ezt jórészt az állam által adott támogatásokból tudták pénzügyileg finanszírozni. Egyszóval látható, hogy ez a szektor is nehéz helyzetben van, a színházi menedzsment legalább akora figyelmet és energiát fordított a kialakult válság kezelésére, mint az alapvető céljukat adó művészeti tevékenységükre.

Az utolsónak maradt építőipari beruházásoknál – ezek jó része állami beruházás, de van köztük magán is – azt vettem észre, hogy ők álltak le legkevésbé. Ez az állam jó döntésének is köszönhető, ha elmúlnak ezek a nehéz időszakok, itt nem lesz szükség újraindításra pontosan azért, mert gyakorlatilag a pandémia alatt is a korábbi években tapasztalt szinten végezték a tevékenységüket.

– Ezek a beruházások újak, vagy a régiek befejezése zajlik?

– Ez egy érdekes kérdés, hiszen egy nagy építőipari beruházásnál nem könnyű meghatározni, mi indul újként. A beruházások zöme már 2018-19-ben tervezési fázisban volt, mert néha többéves ráfutás szükséges egy-egy ilyen nagy volumenű projektnél. Viszont az újak sem álltak le, folynak az előkészületek, megkezdtek a tervezéseket – vannak benne színházak, kisebb múzeumi rekonstrukciók, kulturális intézmények felújításai – ezek várhatóan 2022-23-ban fog-

nak eljutni az építési fázisba. Így ezek a szakkégeknek – mint amilyenek mi is vagyunk – egyrészt munkát adnak, másrészt előkészítik azokat a lehetőségeket, hogy amikor majd a nehéz időszak elmúltával újraindulhat a gazdaság, az könnyebben megvalósuljon. Akkor nagyon szükséges lesz, hogy ez a terület kis idő alatt gyorsan felpörögjön, nagy volumenben, sok embernek tudjunk az iparban munkát adni.

Összefoglalva azt látom, vegyes volt a tavalyi kép, a rentál cégek jórészt leálltak, vagy a streamelés felé fordultak, az építőipar pedig igyekszik tartani az elmúlt évek szintjét.

A cél mindenütt a túlélés, most mutatkozik meg, ki tud gyorsan al-

kalmazkodni, a megváltozott körülmények között is megtartani azokat a szakképzett munkatársakat, akikre akkor lesz igazán ismét nagy szükség, ha sikeresen újraindul a gazdaságunk.

– Önöknél hogyan valósult meg ez az alkalmazkodási kényszer, önök hogyan reagáltak, mint cég, a változásokra?

– Természetesen nekünk is reagálnunk kellett, nagyon gyorsan ki kellett alakítanunk a formát, hogy hogyan tudunk a megváltozott helyzetben dolgozni. Ennek része volt, hogy egyrészt megfelelőjünk minden újonnan született egészségvédelmi jogszabálynak, másrészt viszont – az építőiparhoz kötődő tevékenységünk folytán – továbbra is folyamatosan dolgozunk, biztosítjuk, hogy a megváltozott körülmények között is zavartalanul folyjék a munkánk.

A tevékenységünk, árbevételünk legjelentősebb része a projektek irányítása, kivitelezése. Ezt a munkát csak részben lehet home office módon végezni, hiszen néha a projektmérnök kollégáimnak be kell ülniük az autóbá, s a helyszínen műveztetni a szerelést, telepítést.

Bent az irodában csak hárman négyen dolgozunk, itt üzemel a raktárunk, illetve az adminisztrációs háttér, a pénzügy, számlázás is.

– Nehéz volt az átállás?

– Mi abban a szerencsés helyzetben voltunk egyébként, hogy már előzőleg – ez már nálunk 5-6 éve működik – kiépítettünk egy olyan IT hátteret, ami lehetővé tette a távmunka végzést. Így azok az ada-

– Sok cég létszámleépítésre kényszerült ebben az időszakban, önöknél is történt ilyen?

– Örömmel mondhatom, hogy nem kellett ilyen döntést hoznunk, sőt még egy fővel bővült is a létszámunk. Így most 14 ember dolgozik a cégnél, akiknek vezetem a munkáját. A szükséges értekezletek is online folytak, sőt tavaly az OISTAT magyar közgyűlését is zoomon keresztül tartottuk meg. Természetesen most nem utazunk külföldre, s a kinti partnereink sem jönnek hozzánk, ez a kapcsolattartás is online térben zajlik.

– Nem hiányzik a személyes kapcsolat mind a külföldi mind a belföldi partnerekkel?

– De nagyon is hiányzik, úgy az üzleti életben, mint a magánéletben. De gondolom ezzel majd minden ember így van, hiszen már egy éve tart ez a szokatlan állapot, lezárásokkal, korlátozásokkal, ami a kulturális területeket fokozottan érintette.

– Ön személy szerint milyen tapasztalatokkal bír a pandémia kapcsán?

– Ha a szűk munkatársi körömet nézem, azt látom, hogy vannak jobban és kevésbé aggódó munkatársaim, de gondolom ez a megosztottság a teljes társadalom tekintetében igaz lehet.

Személy szerint én az elejétől kezdve nagyon figyeltem arra, hogy szabálykövető magatartásom legyen, megértem, hogy vannak olyan szükséges óvintézkedések – például a szigorú maszkhasználat – amiket jó betartani. Bár már hatvan felett vagyok – s ez által talán a veszélyeztetett korcsoportba tartozom – nem aggódom túl a helyzetet, úgy érzem az online kapcsolattartás, illetve az óvó rendszabályok hatásos védelmet nyújtanak.

– Említette a korlátozásokat, emiatt tavaly a szokásos nagyszabású Magyar Teátrum díjátadó – amelynek rendszer támogatói is elmaradt. Önök, hogy oldották

meg a pandémia szülte kényszerhelyzetet?

– Az átadók most „kiscsoportos” formációban zajlottak le, s mi még abba a szerencsétlen helyzetbe is kerültünk, hogy időpontot sem sikerült a szervezőkkel egyeztetnünk, bár megvolt az a személy, aki tőlünk vehette volna át a díjat. Így csak lélekben adtam át a mi díjazottunknak az elismerést, illetve gondolatilag gratuláltam neki, s mindenkinek, aki az idei kitüntetettek között volt.

Az igazi ünneplés az ígéreték szerint – persze ez nagyban függ a járványhelyzet alakulásától is – valamikor tavasszal várható, amikor is méltó módon, az eddigiekhez hasonlóan sor kerül majd a Magyar Teátrumi Díj díjátadójára.

– Ha a várható tavaszi eseményt említette, ön személy szerint hogyan látja, mi várható a járvány lefolyásának vonatkozásában?

– Én ebben a kérdésben is optimista vagyok. Úgy gondolom az oltás – bár sok oldalról jönnek mindenféle visszajelzések, vélemények e tekintetében – áttörést hozhat a védekezésben, a többféle gyártó vakcináinak és a jelentős beoltott személynek következtében tavaszra valóban változás áll majd be. Az igény megvan az oltóanyagra, s jelen pillanatban úgy néz ki, ezen a területen nemzetközi szinten hiány is mutatkozik.

Ügyvezetőként nézve, mivel a megrendelőink között vannak olyanok, akiknek a nyári rendezvényeik nagyon fontosak, remélem, ebben az időszakban már ismét felpörög a mi ilyen jellegű üzleti vállalkozásunk is. Dehogyan ez remény-e, vagy realitás, azt majd úgyis az élet fogja eldönteni!

A 2021-es évre előre tekintve terveink között szerepelnek a kulturális és építőipari beruházásokban való részvétel, most úgy néz ki elfogadható évnak nézünk elébe. A vírus azonban átalakította a cégünk életét is, elképzelhető, hogy a home office működés továbbra is megmarad nálunk, akár oly módon is, hogy a hét pár napján bent, a többi napon pedig majd otthon dolgozunk. Érdeklődök, hogy ez alatt a home működés alatt derült ki igazán, mennyi holt idő megy el az ember egy napjából be- és hazaautózással, de emellett az is, hogy egy otthoni nyugalmas környezetben a tervezőink – akik alapvetően megfeszített szellemi munkát végeznek – mennyivel jobban tudnak egy-egy adott feladatra koncentrálni. Egyszóval nyitottan állok az otthoni munkavégzéshez, de ezt természetesen egyeztetnünk kell, s én messzemenően figyelembe fogom venni mind az igényeket, mind a lehetőségeket. A járvány tehát borzasztó hatással volt mindenre és mindenkire, de ha akár csak egy apró részletben is meglátjuk azt a jót – gondolok itt az új belső rendszerünk átformálására – amit hozott, akkor azt észre kell vennünk, s a magunk javára ki kell tudnunk használnunk.

Tölgyesi Tibor

Online színházi előadás a Váci Dunakanyar és a Leányfalui Szekér Színház együttműködésében

A Dunakanyar című kétszemélyes darabra azért esett a választás, mert több aktualitást hordoz magában. Először is, két ember, aki keresi önmagát, keresi a boldogságot, a társát, mert ebben a rohanó világban nincs időnk semmire.

Valójában egy társkeresés: Karinthy Ferenc, a színdarab írója évtizedeken keresztül itt élt Leányfalun, bár csak nyaranta és élvezte a Dunakanyar szépségeit és a kajakozást, idén 100 éve született. A mű ide íródott, adta magát az újabb gondolat, hogy most a covid idején az online színház az egyetlen lehetőségünk kultúrát közvetíteni a közönség felé.

De hol adjuk elő? Hol vegyük fel?

Ez a hely csakis a Váci Dunakanyar Színház csodálatosan felújított színháza lehet. Felkerestem őket és a gondolat már percek alatt a megvalósítás lehetőségei felé terelődött. Igaz, hogy Karinthy ezt a 30-40-es éveit taposó két személyre írta, úgy gondoltam áttehetnénk, persze szövegátalakítás nélkül, az 50-60-as éveiben járó személyekre. A 70 perces darab lényegét szerettem volna mindössze 40 percen érvényesíteni, persze a dramaturgiát nem legyengítve. A történelmi aktualitást megcsonkítva inkább az emberi kapcsolatok mélysége felé tereltem a fő mondanivalót. Felkértem a Madách

Színházból régóta jól ismert színésztársamat Kautzky Armandot, hogy olvassa el a darabot. Még aznap jött a visszajelzés, hogy természetesen vállalja a férfi szerepét.

A gördülékeny kamerapróbát követve a szintén gördülékeny felvétel, a darabot a Váci Dunakanyar Színház ifjú művészeti vezetője Molnár Bence rendezte, zenei aláfestés Farkas Virág. Megszületett az első koprodukció a Váci Dunakanyar és a leányfalui Szekér Színház jóvoltából és támogatásában. Köszönjük, a Leányfalui önkormányzatának a támogatást. (kávéfőző: Póka Éva. Vendég: Kautzky Armand.)

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc ONLINE emlékműsora

Feltételezhetően folytatódik az online életünk Leányfalun. A leányfalui Szekér Színház március 15-én, A forradalom előestéje című emlékműsört adja majd le a Leányfalui TV-ben. Petőfi Sándor és Szendrey Júlia szerelmes levelezései a színdarab lényege. Szerelmi kapcsolatukon kívül megtudhatjuk, hogyan készülnek a forradalomra, miután kirobbant az osztrák forradalom, hogy születik meg a Pilvaxban a 12 pont, Vajda, Klauzál, Irinyi és Jókai vitája.

Természetesen elhangzik a Nemzeti dal is, melynek zenéjét Rossa László szerezte, az előadáson pedig fia, Rossa Levente adja elő hegedűn.

A szereplők: Deák Fruzsina és Hompok Tamás. Szerkesztette és rendezte: Póka Éva.

Pirandello színműve a Zenthében

A minap ismét színészekkel telt meg a salgótarjáni Zenthe Szalon, hiszen Luigi Pirandello - IV. Henrik című színművének próbafolyamatát kezdte el a Zenthe Ferenc Színház.

A produkciót Susán Ferenc Vastaps-díjas, T. Pataki Emlékgyűrűs rendező állítja színpadra.

A IV. Henrik története 20 évvel a színpadi események előtt kezdődik, amikor egy fiatal arisztokrata – színész hajlamának engedve – egy jelmezes lovas felvonuláson balesetet szenved. Másnap abban a tévképzetben tér magához, hogy ő IV. Henrik, a középkori német római császár, aki egész életében viszályban állt a pápával és akihez a legendás Canossa-járás is köthető.

Pirandello 1922-ben írott darabja a normalitás és a téboly közötti határvonal elmosódását taglalja, a szerepjátszásról szól, arról, hogy álcot viselünk, jelmezt hordunk ahhoz, hogy őszinték lehessünk, hogy bosszút álljunk, hogy szeressünk...

IV. Henrik szerepében Kaszás Gergő, további szerepekben: Albert Péter, Baksa Imre, Bozó Andrea, Farkas Zoltán, Kecskés Alexisz, Máté Krisztián, Móczár Bence, Rácz János, Hege Veronika, Kántor Zoltán. Dramaturg Sándor Zoltán, díszlet- és jelmeztervező Pallós Nelli.

A bemutató időpontjáról tájékozódjon a Zenthe Ferenc Színház facebook oldalán, valamint a www.zentheshinhaz.hu weboldalon.

Hajnalban, délben, este

Újabb streamelt előadások a Jókai Színház repertoárjából

Online elérhető előadásaink közül továbbra is ajánljuk a Hajnalban, délben, este és a Mario és a varázsló című műveket Földesi Ágnes Villő és Czitor Attila, valamint Gulyás Attila főszereplésével.

Újronnan kerül színre március 12-én 20.00 órakor Rákosi Viktor klasszikusa, az Elnémult harangok, amelyet 2018 decemberétől láthat-

ak nézőink ugyancsak Czitor Attila főszereplésével: a darab a múlt század eleji magyar-román együttélés feszültségét mutatja be, s rámutat a közösség életető, megtartó erejére. A hónap második felében, március 26-án 20.00 órától láthatják online premieren Sente Béla Szárnyad árnyékában című drámáját, amely a megyeszékhely „újraülésének” 300.

évfordulójára készült, szerzője kifejezetten a Békéscsabai Jókai Színház számára írta, az ősbemutatót Seregi Zoltán, a teátrum direktora rendezte. A nagyszabású előadásban a társulat sok-sok művészt, a Balassi Táncegyüttes tagjait és színészhallgatóinkat is viszontláthatják. Mindkét darabra a színrevitelől egy hónapon át válhatnak jegyet.

Mindentudás Színházi Egyeteme - Móricz Zsigmond Trianonról

A békéscsabai Jókai Színház nézői által már jól ismert Mententudás Színházi Egyeteme sorozat az online térbe költözött.

Márciusban dr. Szilágyi Zsófia, a Szegedi Tudományegyetem Irodalmi Tanszékének oktatója, egyetemi tanár volt az előadó, akiben a Móricz Zsigmond-monográfia szerzőjét is tiszteljük. Előadása címűl egy, a Kádár korszakban a cenzúra áldozatául esett móríci mondattal választott:

„e megtörtett kis trianoni csonka hazában.” Az életművet behatóan ismerő szakértő prezentációval kísért előadásában bemutatta az életút megfelelő szakaszához kapcsolódó fényképeket, a korszakra és benne az írói pályára vonatkozó újságcikkeket. Estjének középpontjában azok a művek álltak, amelyek lehetséges olvasata összefüggésben áll nemzeti katasztrófánkkal, s kitért az irodalomkedvelők számára valószínűleg

korábban ismeretlen Julianus-barát túsárra is, amelyeket Móricz a trianoni határokon kívül és belül az irodalom népszerűsítése érdekében tett, s amelyek miatt több politikai támadás is érte.

Az előadásra több mint félszáz felhasználó kapcsolódott be, a nézők száma vélhetőleg ennek a többszöröse. Az előadássorozat érdeklődőt a további estekre is szeretettel várják!

Kérjen egy jó produkciót a Jókai Színház művészeitől! Indul az Óhaj-online!

Szeretné meghallgatni kedvenc versét egy ismert békéscsabai színművész előadásában? Örömmel venné, ha küldenénk Önnek egy kedves dalt? Most nem akadály a távolság, hiszen bárhol is él, az internet segítségével elmondhatja nekünk, mit is látna-hallana szívesen.

A Békéscsabai Jókai Színház társulatának előadásában versekkel, novellákkal, dalokkal szerezhethet örömet magának és kedves családjának, ismerőseinek. A közelgő naponra, családi ünnepekre, különleges alkalmakra adja ajándékba művészeink

előadását! A legkisebbekre is gondoltunk, gyermekversek, mesék is szerepelnek a felajánlott művek között. Kínálatunkat érdemes időről időre ismét felkeresni, hiszen a produkciók sora folyamatosan bővül.

Látogasson el a Jókai Színház honlapjára, és válasszon produkciót! Adja meg a saját elérhetőségét és a megajándékozott e-mailcímét, és színházunk elküldi a választott dalt, verset vagy prózát videó formájában.

Békéscsabai Jókai Színház: közérthető művészet – minőségi szóalkotás!

A nyugdíjas díszletelemek titkos pósteleki utóélete

Mihez kezdjen magával egy díszlet, amikor az utolsó előadása is véget ért? Amikor az utolsó fényt is eltakarja a legördülő függöny? Nem csillan már rajta lámpafény, nem csodálja már a közönség, nem lép fel a színész előtte, nem simítja meg többé a díszletfestő ecsete, és a díszítők se hederítenek már rá.

A nyugdíjas díszletek egy darabig zavartan meghúzódnak az oldalszínpadon, majd kikerülnek a színpad mögé, azután egyre kijebb szorulnak. Néhány elemüket pár élelmes (magyarán erre utasított) rendező még felhasználja. Néhány díszlettervező még fejt csóválva szemügyre veszi őket, hogy sajnos ezzel én már nem tudok mit kezdeni (hiszen minden díszlettervező új, saját díszletet szeretne tervezni). Azután a műszaki fiúk még lebontják róluk, ami érték: a végén ott áll a nyugdíjas díszlet, már nem is dísz- inkább csak nyűg lett.

Ekkor jön a bűvös vadásztársaság, aki megfújja kürtjét, hogy hahó, halihó, vadászni volna jó!

A nyugdíjas díszlet zavartan targaratja fázós deszka-ízületeit, hogy vajon hogyan jön most ő a képbe.

Ám a kürtszót követően szakértő kezek hirtelen átfomálják, lécei-

deszkái egyszerre csak másik irányba mozdulnak-, rövidülnek-toldulnak. És egyszerre a nyugdíjas díszlet - mint egy hölgy, aki hosszú idő után először vágatott rövid frizurát - kíváncsian tekint tükörbe. Tetszik neki, amit ott lát, de hogy mi a szerepe ebben az új darabban - hát ki tudja, furák ezek a kortárs rendezők, na...

És akkor a színház udvarára gurul a bűvös vadász, egy zöld autóval gigantikus utánfutót vigyáz.

A nyugdíjas díszlet szinte magától ugrik a platóra, viszlát, színház - viszlát, te tünékeny, csalfa rivaldafény - (jó, a színpad fényödeszkáinak még nehéz szívvel integet, hiszen anno szinte összenőttek).

A búcsú után azonban már nyugodtan utazik a nyugdíjas díszlet a pósteleki négyszögletű kerekded közepére. Ahol ebédidőben már özeknek meséli a Bambit, meg hogy ő erdőben született, színházban szerepelt, színésznőt szeretett, de sosem gondolta, hogy visszatérhet az erdőbe, és vadakat etethet.

(Borzán Attila hivatásos vadász, a Csabai Gazdák Vadásztársaság képviselőjében vette át a színházi díszletelemből a színházban épített vadetetőt Seregi Zoltán igazgatótól.)

Előadások a veszprémi Petőfi polcán

A Veszprémi Petőfi Színház „polcára” folyamatosan kerülnek fel egymás után a gyermekeknek, ifjúságnak és felnőtteknek szánt előadások. Videóklippek forgatásával, zártkapus olvasó- és színpadi próbákkal, „Maradj otthon, majd mi megyünk!” programsorozattal folytatódik tovább a munka a Veszprémi Petőfi Színház zárt kapui mögött.

A tavaszi, első hullámhoz hasonlóan a Teátrum most is készített egy videóklipet, mellyel szórakoztató formában az oltakozás fontosságára, a reményre, a türelemre, a kitartásra hívja fel a figyelmet. Nagy Feró engedélyével, az egyik ismert dalának – Nyolc óra munka – szövegét írta át a színház igazgatóhelyettes-kreatív menedzsere. „Maradj otthon, majd mi megyünk!” programuk minden állomásán élőben is élvezhetik a dalt a lakók, a klipet pedig online felületeiken – Facebook, YouTube – lehet elérni. „Kitartó türelem címmel indítjuk útjára. Szeretettel ajánljuk mindenkinek!” – olvasható honlapjukon. Új daluk mellett az állatvédelem fontosságára is felhívták a figyelmet egy rövid videóval, melyben nem csak a Veszprémi Állatkert lakói kaptak főszerepet, de négy lábú

„művészek” is. A videó megtekinthető a teátrum Facebook-oldalán.

A Veszprémi Petőfi Színháznak mindig is fontos volt a társadalmi felelősségvállalás, ami – véleményük szerint – ezekben a nehéz, embert próbáló időkben még inkább elengedhetetlen tevékenység egy színház életében. Nemcsak – a tavaly március óta eddig közel 140 alkalmat megélt – „Maradj otthon, majd mi megyünk!” eseménysorozatuk folytatódott februárban Veszprém megye-szerte, de a programon belül útjára indult „Önök kérték, mi teljesítjük!” kezdeményezésük, mely keretében idősotthonoknak viszik el az általuk kiválasztott versekkel, dalokkal, humorbontokkal az ÉLŐ SZÍNHÁZAT, annak gyógyító erejét. A teátrum eddig nyolc idősek otthonának vitte el feltöltő műsorát. „Maradj otthon, majd mi megyünk!” programsorozatuk februártól kezdődően kéthetente a Veszprémi Ifjak Pontja (VIP) elé is elutazik, hogy elvigye a színház feltöltő erejét a Kossuth utca szívébe, mosolyt csalva a veszprémi lakosok arcára. „Amíg ez a helyzet tart megpróbáljuk az Önök lelkét megmelengetni, és feltöltő, gyógyító erőt adni „Maradj otthon, majd mi megyünk!” prog-

ramsorozatunkkal. Nem hagyjuk Önöket cserben, minden helyzetben szeretnénk közösségben maradni közönségünkkel. Reméljük, hamarosan a Veszprémi Petőfi Színház falain belül is találkozhatunk, ugyanis a szakmai munka nem állt meg a zárt kapuk ellenére sem, és számos produkcióval várjuk Önöket. Addig is tartsanak ki, vigyázzanak magukra, vigyázzunk egymásra!” – köszöntötte a Veszprém belvárosában élő, sétáló, vásárló lakosokat, a színház vezetése. A szombat délelőttönként elinduló program mindig más témával igyekszik feltölteni a veszprémieket, így ismert magyar slágerekkel idéztek meg karneváli hangulatot is, de „mesés délelőtt” címen – a Veszprémi Petőfi Színházban is játszott –, Dzsungel könyve, a Diótörő, A padlás musicalekból és a „Múlnak a gyermekévek...” zenés összeállításból kiragadott dalszövegekkel is felidézhetők a színház varázsát a lakosok erkélyekről, ablakokból, sétálás vagy épp vásárlás közben. Programsorozatuk és azon belüli kezdeményezések további helyszíneiről Facebook-oldalukon folyamatosan értesülhetnek az érdeklődők, képek, videók formájában.

Az előadásban közreműködők, és a társulat legnagyobb biztonsága mellett tartották meg február 12-én Bródy Sándor: A tanítónő falusi életkép zártkörű főpróbáját. „Azt éreztem, hogy nagyon megfogja az embereket ez az őszinte és szép játék. Köszönöm mindenkinek a munkát!” – szövegezte a társulathoz Oberfrank Pál, a Veszprémi Petőfi Színház igazgatója. „A darabban látott „iskolaszék” ellen kell küzdeni a mai világban. Ez az előadás üzenete.” – tette hozzá Kellerné Egresi Zsuzsanna igazgatóhelyettes-kreatív menedzsere. Az új bemutatóhoz kapcsolódóan – hagyományaikhoz híven – ismét megtartották tematikus kiállításukat. Az eseményt a pandémiás időszakban

érvényben lévő rendelkezések betartásával és az egészség biztonságát szem előtt tartva rendezték meg, zártkörűen, a társulat tagjai körében. „A „Premiertől-premierig” programunk mostani állomását is igyekeztem úgy kitalálni, hogy kreativitásra és játékra ösztönözze egy időutazáson keresztül társulatunk tagjait.” – kezdte az ötletgazda, Kellerné Egresi Zsuzsanna igazgatóhelyettes-kreatív menedzsere. „A tanítónő előadásunkhoz kapcsolódóan iskolás fotókat kértem munkatársainktól, melyek sorszámmal ellátva kerültek kiállításra az előcsarnokban. Kite ismerünk fel a gyermekkori fotókon? Mennyire változtunk? Maradtak-e jellegzetes vonások, tekintetek? – kiderül a megfajítottakból, hiszen a feladat az volt, hogy a sorszámok mellé nevek kerüljenek. Természetesen a játék nyereséggel teljes, így a kiállítás megnyitóján felfedjük a fotókon szereplők kilétét, és átadjuk a győzteseknek a megérdemelt jutalmat.” A társulat tagjai ismét tanúbizonyságot tettek a közösség(ük)ben rejlő erőről, és arról, hogy a Veszpré-

mi Petőfi Színház minden helyzetben él és élni akar.

Március 2-án zártkapus főpróbával emlékezett meg a Veszprémi Petőfi Színház, barátjáról, a zenész legendáról, Balázs Fecőről 70. születésnapja alkalmából! „Amit nem mondhattunk el” zenés emlékestről egy rövid összeállítást is készítették, mely Facebook-oldalukon megtekinthető. „Most rövidített, online formában, de reményeink szerint legközelebb már a színház előtti téren vagy a színházteremben mutathatjuk meg kedves nézőinknek Balázs Fecő emlékére összeállított estünket.”

A Veszprémi Petőfi Színház szakmai munkája a zárt kapuk ellenére sem állt meg, és márciusban is tovább folytatódott az olvasó- és színpadi próbák.

„Kitartó türelem, kitartó fegyelm és újra szórakozás...”

Virág Cintia Krisztina

Források:

<https://www.facebook.com/VeszpremiPetofiSzinhasz>

<https://www.petrofiszinhasz.hu/Hirek>

Vissza a barokkhoz

Farinelli: misztikum és lélekutazás

Látványos táncelőadás koprodukcióban

Ez a darab egy kevés iróniával megfűszerezett misztikus elemekkel átszőtt barokk balett. Egy művész sorsát, titkos álmait, rémálmait, vágyait mutatjuk meg ennek az időszaknak az ellentétes világával, társadalmi jelenségeivel együtt. Az olasz és francia nemzet vidámsága találkozik a nehézkes etikettel, a spanyol udvarház hangulatával. A néző pedig egy nagy hatású énekes sorsán keresztül velünk utazhat ebbe a varázslatos, titokzatos világba.

Ennek szellemében készíti Farinelli címmel Peter Breuer és Artur Kolmakov a St. Pölten-i Europabalett és Sopron Balett európai ősbemutatóját, amely június 26-án látható a fertőrákosi barlangszínházban. A próbák rövidesen kezdődnek.

A világhírű koreográfusok mellett táncoscsillagokkal, aranyhangúnak tartott dél-stájerországi kontratenor sztárénekeskel, egyedülálló látványvilággal készül a produkció. A két koreográfust – akik nemrég Sopronban jártak, hogy kialakuljon a végleges szereposztás – kérdeztük a készülő előadásról.

– Mi érdekli önöket Farinelli személyiségében, történetében?

– A Farinelliről készült film után jött az ötlet, hogy az ő történetéből készüljön színpadi darab, mégpedig táncmű. Mindkettőnknek inspirálóan, érdekesnek bizonyult a barokk idők, ennek a kornak a színei és az, hogy milyen kedvvel éltek akkor az emberek az inkvizíciók után. Ebben az időszakban is láthatunk, találhatunk érdekes, kettős sorsot hordozó, ugyanakkor nagy hatással bíró személyiségeket. Remek zeneszerzőktől született nagyszerű művek. A légkör, a szereplők sugározzák az izgalmakat, a titkokat, hogy mindez színpadon megjelenjen.

– Hogyan írták meg a forgatókönyvet?

– A korszakról tudni lehetett, hogy akkoriban a hölgyeknek nem volt megengedett nyilvánosság előtt énekelni, viszont, ha egy férfi női hangon tette ugyanezt, az biztos sikernek számított. Farinellit – akinek testvére zeneszerző volt – a biztos siker és gazdagság érdekében kasztrálták gyermekkorában. A művész családja egyébként nem volt szegény – sokakat akkor a jobb élet reményében vetettek alá ilyen műtéteknek. Ő mindent elkövetett, hogy nagyon gazdaggá, sikeressé váljon. Ez is egy érdekes motivációja volt az életének. Mindezeket súlyozva a főhős belső lelki utazásai, vívódásai, önmagával szembeni csatái, a siker és a magány ábrázolása motivált bennünket.

– Miért érdekes ő nekünk 2021-ben?

– Szerintünk most is egy barokk idők hullámain éljük meg vagy

épp keresztülmegyünk rajta. A nézők ezzel a történettel Farinelli életének varázslatos érzelmi és lelki világát láthatják és érthetik meg. El tudnak mélyedni benne, akár még párhuzamokat is vonhatnak a jellel.

– Miként lehet mindezt a tánc nyelvén megfogalmazni, hogyan készül majd a koreográfia?

– A tánc az a műfaj, amelyen keresztül nagyon erősen lehet érzelmeket kifejezni. Egy hang belső tartalmának, finomságainak, mélységeinek, hullámainak a megjelenítésére különösen alkalmas. A koreográfiában a neoklasszikus és modern lépéseken keresztül a kortárs elemekig több stílust alkalmazunk majd.

– Mit szeretnének közvetíteni, üzeni a nézőknek ezzel az előadással?

– Az egész darab egy kevés iróniával megfűszerezett misztikus elemekkel átszőtt barokk balett. Farinelli sorsát, titkos álmait, rémálmait, vágyait, mutatjuk meg ennek az időszaknak az ellentétes világával, társadalmi jelenségeivel együtt. Az olasz és francia nemzet vidámsága találkozik a nehézkes etikettel, a spanyol udvarház hangulatával. A néző pedig egy művész sorsán keresztül velünk utazhat ebbe a varázslatos, titokzatos világba.

Európa hangja volt

Kastélyába járt vendégeskedni Casanova, Mozart és II. József császár. Európa hangjának hívták. Női rajongói hisztérikus, gyakran ájult állapotba kerültek, amikor énekelni kezdett. Egy hétig önkívületben bolyongva nem tértek magukhoz a fellépései után. A barokk korszak megasztárjaként vonult be a történelembe. Csillagászati összegért tíz évig csak azért fizették, hogy ugyanazt a hat dalt adja elő esténként V. Fülöp királynak, akinek kedélybetegségét így gyógyította. Eközben megújította a spanyol zenei életet. Olyan extravagáns produkciókat készített, hogy folyót kellett elterelni azokért és magyar lovakat hozatott az előadásokhoz. A Farinelli művésznévén ismert Carlo Broschi a XVIII. század leghíresebb kasztrált operaéneke, igazi legenda. Európa hangja nevet viselhetett. Sokat lépett fel Bécsben, Velencében, Nápolyban, Milánóban, Londonban és Párizsban. Titka a fennmaradt írások szerint a különleges hangja volt. A szokatlan hangtartománya majdnem négy oktáv kiéneklését tette lehetővé. Mesteri, utánozhatatlan és egyedi énektechnikát alkalmazott. Ennek egyik része a kivételes légzésszabályozás, amelynek segítségével egy perc alatt egy szuszra tudott 250 hangot kiénekelni. A virtuóz, kiterjesztett részeknél a zenekar nem bírta követni. A hangja hasonlított egy mezzoszoprán, vagy szoprán női hanghoz, de erősségében felülmúlt azt.

Dinasztiák élőben

A Fővárosi Nagycirkusz műsora képernyőn is varázslatos

A cirkuszrajongók otthonuk biztonságából követhették a Fővárosi Nagycirkusz **Dinasztiák** című műsorának online, élőben közvetített premier előadását februárban. A világhírű magyar artistaművészek lélegzetelállító produkciókkal varázsolták el a cirkuszrajongókat.

A Fővárosi Nagycirkusz jelenleg az egyetlen működő cirkusz Európában, amely kiemelten fontosnak tartja, hogy új műsorával a közönség szolgálata mellett a pandémia idején is fellépési lehetőséget biztosítson számos magyar artistának.

A Fővárosi Nagycirkusz épületének 50 éves fennállását különleges online programokkal ünnepli: január 14-én az 1971-es nyitógála előtt tisztelt, ami egyben felvezette a tavaszi, **Dinasztiák** című műsort. Az előadás különlegessége, hogy közel nyolcvan magyar artistaművészt vonultat fel, ráadásul április 18-ig háromhetente különböző fellépőket láthat a közönség. A Hortobágyi Károly-díjas Silver Power – Füzy Anita és Kranitz Krisztina – erőemelő duó rendezésében létrejött műsor a komoly tradíciókkal bíró magyar cirkuszművészet előtt tiszteleg. Az alkotók bemutatják a magyar artistaművészek tehetségét, akik számos külföldi felkérésük miatt ritkán láthatók a hazai porondokon. A fellépő művészek cirkuszi dinasztikából, az idén hetvenéves fennállását ünneplő Baross Imre Artistaképző Intézet Szakközépiskolából és a sport területéről érkeztek.

Az élőben, online közvetített műsor egy világviszonylatban a legjobbak között nyilvántartott gyorsuló számmal vette kezdetét, amit

Richter Szebasztián, a világhírű Richter cirkuszi dinasztia hetedik generációs leszármazottja párjával, a szintén világhírű Eötvös dinasztia sarjával, Eötvös Krisztinával mutatott be. A közönség fel sem ocsúdhathott a duó által tervezett és kivitelezett ruhaköltemények változatos szépségének látványából, máris egy ritkán látott zsáner következett.

Először a Fővárosi Nagycirkusz újraindításának 50. évfordulóját ünneplő gálaműsorra alakult meg a Duo Fossett – Krich Noémi és John Laci Fossett – valamint Marton Lenke és Szabó Lilla artistaművészekből egy bámulatos karusszel zsánerrel fellépő csapat, akiket Pósvai Zoltán készített fel. A forgó rekviziten (artista kellék) bemutatott varázslatos szám után történő átszerelés alatt Maka Gyuszt, a Fővárosi Nagycirkusz konferansziáját új oldaláról ismerhettük meg, ugyanis bűvésztükkökkel szórakoztatta a nagyérdeműt.

Ezután Richter Alena nyolc bájos uszkar kutyusával a feltétlen

bizalmon és szereteten alapuló játékosságot mutatta be. Majd máris berobbant a manézsbba a mindössze 12 éves, mégis többszörös cirkuszfesztivál-díjas Varga Riko Manuel, az Ádám és a Varga család leszármazottja, aki dinamikus zsonglőr-számával kápráztatta el a közönséget, amelyhez húga, Vanessza asszisztált.

egyedivé előadásmódjukat. Szobrokat testesítenek meg, amik életre kelnek, miközben megjelenítik a férfi és nő közötti kapcsolatot.

Ezután a műsor legszebb és leg-szimbolikusabb jelenete következett: az a lovasakrobata szám, melyben három nagy cirkuszi dinasztia, az Ádám-, a Donnert- és a Richter-család három generációja egyszerre lépett a manézsbba. A három világhírű család száma a világjárványban összefogásra buzdít, ezáltal egyszerre a cirkusz és az emberiség szimbóluma. A családok felváltva mutatták meg generációról generációra öröklődött tudásukat, majd a végén egy közös piramis trükköt mutattak be. Ilyen szám még nem volt Magyarországon, cirkusztörténelmi pillanatnak lehettünk tanúi!

Ezt követően egy újabb meghatározó pillanat következett. Fekete Péter kultúráért felelős államtitkár egy élő legendát, a magyar cirkuszművészet kiemelkedő alakját, az egyetlen Kossuth-díjjal is kitüntetett magyar artistaművészt, id. Richter Józsefet köszöntötte fel 70. születésnapja alkalmából.

A műsor gördülékenységét az átszerelések sem akasztották meg. A technikai szünetben Graeser József, a Fővárosi Nagycirkusz szakmai vezetője izgalmas cirkusztörténelmi csemegéket és technikai részleteket mesélt a flegende számokról. Az egyetlen magyar, családtagokból álló flegende csoport, a Weiss Junior – Szekeres Mireya, Paraizo-Blaa Zsuzsanna, Blaha Attila, Fabio Pereira Paraizo – lélegzetelállító lengőtrapéz számában a Baross Imre Artistaképző Intézet diákjával, Molnár Grétával kiegészülve az egymás iránti bizalom és a generációkon átívelő, biztos tudás tükröződött.

A Rolling Wheels – Nagy Ferenc és Németh Zsófia – egészen új oldalról megközelített páros „röhnrád” duplakarika számában a férfi és nő szenvedélyes kapcsolatát jelenítették meg, majd a Donnert dinasztiból származó Cersosimo Adele és férje, Franco Damian Olivera hét gyönyörű arapapagájukkal varázsolták el a szíveket.

A felhőtlen nevetésről Könyöt David feleségével, Schneller Ancsával és PomPom bohóccal gondoskodott. Cirkusztörténelmi érdekesség, hogy David nagyapja, Könyöt Sándor a Fővárosi Nagycirkusz eredeti épületének neves igazgatója volt,

dédnagyapját, Könyöt Lipótot a magyar cirkusz atyjának hívták.

Ezután egy fiatalos, lendületes, de cseppet sem veszélytelen produkció következett. A Duo Donnert – Donnert Ryan és Szécsényi Anna – szédületes gyorsasággal pörögtek egy kicsi asztalon görkorcsolya számuk közben. Érdekesség, hogy Ryan dédszülei, a 2 Donnert – Donnert János „Szandi” és Donnert Jánosné Czirkák Katalin – szabadidomítással, míg nagyszülei – Kellner Mária és Donnert Károly – a 4 Dunai lovas zsonglőr csoport tagjaiként léptek fel ötven évvel ezelőtt a Fővárosi Nagycirkusz új épületének ünnepi műsorában.

A következő produkció az elválás és elengedés fájdalmas pillanatait mutatta be a Porond Ifjú Csillaga-díjas Biritz Ákos gurntiszámával, amelyhez Sípos Viktória táncművész asszisztált.

A grandiózus, online közvetített műsor utolsó fellépői a Porond Ifjú Csillaga-díjas és Guinness-rekorder Richter Kevin ugródeszka csoportja voltak, akik többek között négyes szaltót, valamint dupla szaltót is bemutatottak öt ember magasságban.

Az élő zenéről a Fővárosi Nagycirkusz zenekara gondoskodott, az artistaszámokat pedig Könyöt Lili emelte énekével. A versenytáncosokból álló tánckar tagjai, akik legutóbb a Dancing with the Stars című műsorban kápráztatták el a nézőket, Valc Szabolcs koreográfus irányításával díszítették az artistaprodukciókat, a finálé alatt pedig hamísítatlan revü hangulatot varázsoltak.

A Fővárosi Nagycirkusz **Dinasztiák** című, élőben közvetített műsora a képernyő előtt ülve is elvarázsolta a közönséget. A profi technikai stábnak köszönhetően egészen közelről láthattuk a trükköket, a művészek mimikáját, az apró részleteket, a díszes kosztümöket vagy a görkorcsolyázó arapapagájokat. Miközben többórás, tartalmas szórakozást kaptunk, felismertük, hogy a műsor többek között annak fontosságáról szól, hogy a világhírű magyar artistacsaládok nemzedékei hogyan adják át egymásnak a stafétát, hogyan hagyományozzák át a cirkusz művészetét a következő generációra, valamint milyen fontossággal bír a család, a hagyományok tisztelete és az összetartás a saját életünkben is.

Szekáry Zsuzsanna

„A Dinasztiák a komoly tradíciókkal bíró magyar cirkuszművészet előtt tiszteleg”

Interjú a műsor rendezőivel, a Silver Powerrel

Február 13-tól indul **Dinasztiák** című műsor a Fővárosi Nagycirkuszban, amelyben közel nyolcvan magyar artistaművész kápráztatja el az online közönséget. A műsor rendezőivel és fellépőivel, a Hortobágyi Károly-díjjal kitüntetett, többszörös cirkuszfesztivál-díjas Silver Power erőemelő duóval, Füzy Anitával és Kranitz Krisztiánnal beszélgetünk a háromhetente megújuló, különleges műsorról.

– **Mi a Dinasztiák című műsor koncepciója, és milyen érdekességeket láthatnak a nézők?**

– Kranitz Krisztián: A műsor a komoly tradíciókkal bíró magyar cirkuszművészet előtt tiszteleg. Közel nyolcvan artistaművész, nyolc táncművész, valamint a Fővárosi Nagycirkusz állandó zenekara és technikai személyzete vesz részt a háromhetente megújuló műsorban.

A Dinasztiákban szinte az összes cirkuszművészeti zsáner látható lesz, a levegő-, zsonglőr-, akrobata-, gyorsöltöző-, erőemelő-, görkorcsolya-, handstand és illúziószámok mellett pedig az állat és ember közötti feltetlen bizalmat és szeretetet papagáj-, ló- és kutyaszámok mutatják be. A nevetésről tapasztalt bohócok gondoskodnak.

A Fővárosi Nagycirkusz vezetésének és nekünk is fontos volt, hogy ebben a nehéz, pandémiás helyzetben minél több magyar artistát tudjunk segíteni. Nemcsak a cirkuszdinasztiákból kerültek be a műsorba artistaművészek, hanem a sport területéről és a Baross Imre Artistaképző Intézet Szakgimnáziumból. A műsor

mindhárom szakaszában fellépnek a cirkuszi dinasztia tagjai, akiknek több családtagja is fellépett a Fővárosi Nagycirkusz újraindítását ünnepelő ötven évvel ezelőtti műsorában.

Szeretnénk bemutatni a magyar artistaművészek tehetségét, akik számos külföldi felkérésük miatt ritkán láthatók a hazai porondokon. A pandémia miatt viszont most sok művész itthon tartózkodik, így a hazai közönség előtt is bemutatathatják tudásukat.

Füzy Anita: A műsor egyik érdekessége, hogy három cirkuszi dinasztia – az Ádám, a Donnert és a Richter – közösen csinálnak egy nagyszabású lovas produkciót. A családok először felváltva mutatják meg a tudásukat, majd a végén a családok egyesülnek, és a lovak hátán egy piramistrükköt mutatnak be. Erre még nem volt példa, ez egy egyedülálló produkció lesz Magyarországon.

– **Mi adta a műsor egyik visszatérő elemének ötletét?**

– Füzy Anita: Az artisták körében tavaly elindult egy online kezdeményezés. A világ minden táján összefogtak, és akár húsz perc hosszúságú videókat is készítettek. Ezek adok-kapok játékok voltak, például egy zsonglőr elkezdett zsonglőrözni a kamera előtt, majd odadobta a buzogányt a kamera felé. A következő jelenetben egy másik artista mintha elkapta volna a buzogányt, és folytatta a saját produkcióját, és így tovább. Ugyanezt próbáljuk be-csempészni a műsorba. Mindenki kap valamit és ad is valamit, például a drótos mielőtt felmegy, kap egy piros fényt, majd a drót tetején átad

valakinek egy piros kalapot. A bohóc kap egy bőröndöt, kinyitja, megcsinálja vele a gaget, utána ad egy szál rózsát a következő számnak. Ez az összetartozást szimbolizálja. Azért piros tárgyakat használunk, mert ez a cirkusz világának egyik domináns színeként megjelenik például a cirkuszi sátrakon, a kosztümökön, a függönyökön, szőnyegekben vagy éppen a bohócornál.

– **Többször felléptek már a Fővárosi Nagycirkuszban, 2016-ban a Budapesti Nemzetközi Cirkuszfesztiválon a bronzérem mellett két különdíjjal jutalmaztak titeket. Milyen érzés most nemcsak fellépőként, de rendezőként állni a manézsban?**

– Füzy Anita: Tudom, hogy elcsépett szöveg, de hatalmas megtisztel-

etés számunkra. Amikor először tizenévesen felléptem itt, eszembe sem jutott, hogy valaha itt rendezhetek. Nagy kihívás, de úgy érzem, hogy a karrieremben ez egy fordulópont, amivel ráadásul teljesült egy nagy álmom is. Biztos vagyok benne, hogy a közönségnek is tetszeni fog a műsor, mert változatos és minden korosztály számára élvezhető.

Szekáry Zsuzsanna

70 éves id. Richter József A magyar cirkuszművészet kiemelkedő alakja

A Fővárosi Nagycirkusz **Dinasztiák** című műsorának premierjén Orbán Viktor miniszterelnök úr nevében Fekete Péter kultúráért felelős államtitkár, a cirkuszművészet megújításáért felelős miniszteri biztos köszöntötte a Kossuth-díjas művészt, akivel a bemutatón együtt ünnepelt fia, unokái és a teljes magyar artista társadalom.

Id. Richter József a Richter-dinasztia tagjaként már gyermekkorát is a cirkusz világában töltötte. Először édesapjával lépett fel kézegyensúlyozó számban, majd édesanyjával egyensúlyozó létraszámban. 1972-ben vette feleségül a Renz cirkuszi dinasztiaiból származó Karolát. Saját elefántjukon kézegyensúlyozó számot mutatott be a világ legnevesebb

cirkuszaiban, majd ugródeszkával kombinált szaltókat ugrott az elefánt háttára, és lovasakrobata produkciójával is öregbítette családja hírnevét. A nagysikerű Magyar Nemzeti Cirkusz alapítója, valamint négy évig igazgatta a Fővárosi Nagycirkuszt. Szakmai tudását a Monte-carlói Nemzetközi Cirkuszfesztiválon Ezüst Bohócdíjjal, Jászai Mari-díjjal, a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjével, Magyarország Érdemes Művésze-díjával ismerték el. Ő az első, és ezeddig egyetlen artista, akit Kossuth-díjjal is kitüntettek. Két gyermeke, Richter Flórián és József többszörösen kitüntetett artista, mindketten cirkuszigazgatók. A Monte-carlói Nemzetközi Cirkuszfesztiválon eddig csak két magyar nyert Arany Bohócdíjat: a két Richter-fiú.

Vissza a jövőből Sopronba

Időutazós interaktív film a társulat színészeivel

Soproni színészekkel forgattak interaktív, játékos, a város nevezetességeit virtuális kalandozásként bemutató filmet, amely a barlangszínház turisztikai fejlesztése részeként lesz látható a nyáron. Molnár Anikó és Savanyu Gergely, a Petőfi Színház művészei a jövőből érkezett időutazóként, Gaura és Gamás bőrébe bújva Rapid Robi 3000 nevű robotjukkal fedezik fel a települést és környékét. A rendező K. Kovács Ákos.

K. Kovács Ákostól megtudtuk: főhőseik a jövőből, időutazóként érkeznek Sopronba, hogy kihasználva a tér-idő ugrás lehetőségét robotjukkal együtt bejárják a várost és környékét. Eljutnak majd az Ó-zsinagógába, a Kecse-templomba, a karmelita kolostorba, az evangélikus templomba, a Tűztoronyba, a pékmúzeumba, a bányászati múzeumba, a Páneurópai Piknik Emlékhelyre és természetesen a fertőrákosi barlangszínházba. Kis epizódokként, rímes, humoros, frapáns szövegeket írtak a színészeknek az alkotók, hogy ezzel is eltérjenek a hagyományosan fellelhelhető útikönyvekből ismert előadásmódtól.

Így közérthető, az ifúság számára is szórakoztató, egyedi, vidám, pörgős utazásban lesz része annak, aki elkezd a kalandozást majd Gaurával és Gamással a leghűségesebb városban. A filmet úgy készítik el, hogy az érdeklődők interaktív, virtuális kirándulással fedezhessék fel ezeket a helyeket.

A főszereplők, Molnár Anikó és Savanyu Gergely, a soproni társulat színészei elmondták, nagyon izgalmas, érdekes, jó élmény számukra a forgatás. Azért is, mert egy-két helyszín kiállító terében még ők sem jártak, így az általuk alakított főhősökkel együtt fedezhetik fel milyen gazdag,

értékes Sopron épített és kulturális öröksége, történelmi múltja. Mindemellert az külön játékos színészi feladat számukra, hogy partnerük egy gömb alakú robot, amely animált formában jelenik meg a filmben, s a felvételek így interakció nélkül zajlanak. A humoros, poénos szövegek őket is szórakoztatják, ezért gyorsan, jó hangulatban peregnék a forgatási órák.

A film összesen 62 perces lesz és 14 helyszínen játszódik. A forgatókönyvet Baranyi Gábor Benő, Kálmáncz helyi Zoltán, Berta Csongor és Márton Dániel írta. A vezető operatőr Gajdics Dávid. A rendező K. Kovács Ákos.

Impresszum:

Magyar Teátrum – színházi magazin – megjelenik: július és augusztus kivételével havonta – 2009-ben alapította a Magyar Teátrumi Társaság Egyesület, 1053 Budapest, Királyi Pál u. 18. Telefon: 06 (20) 500-2714; alapító főszerkesztő: **Fekete Péter** – Kiadja a Magyar Teátrum Közhasznú Nonprofit Kft., felelős kiadó a Kft. ügyvezetője – Szerkesztőség: 5600 Békéscsaba, Andrassy út 1-3., – Örökös felelős szerkesztő: **Józsa Mihály** – Szerkesztő: **Kovács Attila** – Korrektor: **Nyerges Tünde** – Magyar Teátrum Online: www.magyarateatrum.hu, online szerkesztés: **Aradszki Zoltán** – Olvasói e-mail: level@magyarateatrum.hu, előfizetés-megrendelés e-mail: rendel@magyarateatrum.hu – Terjeszti a kiadó, a Lapker Zrt. és Magyar Posta Zrt., terjesztéssel kapcsolatos e-mail: terjesztes@magyarateatrum.hu – Grafika: **Lengyel Tibor**, LogoDepo Kft., Tel.: 06 (94) 511-350, e-mail: design@logodepo.hu, DTP: **Peidl Péter** – Nyomatás: Mediaworks Hungary ZRT., 9021 Győr, Újlak u. 4/a., Vezérgazgató: **Szabó Ferenc** – Nyomdatásem: 6729 Szeged, Szabadkai út 20. – ISSN 2061-1501

SZERENCSEJÁTÉK ZRT.